

ÉXODO

Egipto menuaxa Israel unibu têmëra ñuikë bana

1 ¹Ënëx ka Israel unibunën anë axa Jacobë Egipto menu bëba akama 'ikën, a unikamax ka achúshi achúshinëx aín aintsikama 'imainun aín xanu, aín bëchikë kamabëbi kuankëxa: ²Ax ka 'iakëxa, Rubén, Simeón, Leví, Judá, ³Isacar, Zabulón, Benjamín, ⁴Dan, Neftalí, Gad 'imainun Aser. ⁵Usa 'ain ka Jacobnën rëbúnkikamax tupúnkëx setenta uni 'iakëxa. Ax pain kuan 'aish Josénëx Egipto menu tsótan.

⁶Usa 'ain ka José 'imainun aín xukénkamax, a menu pain tsótankëx ñuakëxa; ⁷'aínbi ka Israel unikama atun 'aisamaira 'inun Egipto menuxunbi bëchikëxa, usa 'aish ka atux 'aisamaira 'inun 'uakamë 'ëoi kushirabu 'iakëxa. Usa 'ain ka atu xëshi a menu 'uakamë 'ëokëxa.

⁸Usai 'itsa baritia anu Israel unikama tsókë 'aínbi ka Egipto menu bëtsi 'apu faraón kakin anëké an José isama anu 'iakëxa, usa 'ixun ka a émanu 'ikë aín aintsikama kakëxa: ⁹Mitsúnbi kamina 'unanin Israel unikamax ka 'aisamaira 'inun 'uakamë 'ëoia usa 'aish ka nubë sënëmma 'ianan kushirabu 'ikën; ¹⁰usa 'ain kananuna uisa karanuna ënë unikama oti 'ain kixun isti 'ain, nuxnu 'akanankëbë atuma

abë nux 'akanankë bëtsi unikamabë amikatamëxun nu 'abiani ënë menuax abákania usa 'ain.

¹¹Usakin sinánxun ka Egiptonu 'ikë 'apun an ñu mëëia bërúanxun israel unikama timëti uni anëakëxa, anëkëxun ka a unikaman 'aisamaira okin ñu mëëmia-këxa. Usakin ñu mëëmikin ka Pitón 'imainun Ramsés kakë ëma aribia 'anun 'amiakëxa, ax ka anua Egiptonu 'ikë 'apun, anu piti bukúnti 'amikë 'iakëxa. ¹²'Aínbi ka 'itsaira 'atima okankëxbi atianra, 'aisamaira 'inun 'uakamë 'ëokëxa. Usai 'ikëbë ka egipcio unikamax atumi 'itsaira rakuéakëxa.

¹³Usa 'ain ka egipcio unikaman Israel unibu 'aisamaira okin ñu mëëmikin têmëramiakëxa. ¹⁴Tëmëramikin ka 'aisamaira ñu mënun 'amikin ami xuatemati nishkin atu mëakëxa, 'imainun ka me tēi ladrillo 'ati mëskuti 'amianan, atun naënu 'ikë ñu mëëtiribi 'amiakëxa. 'Amikin ka Israel unikama atun 'atimaira okin têmëramiakëxa.

Egipto menu 'ikë 'apu Israel unibunën bëbu bëchikë bakënia 'amiti kia bana

¹⁵Usa 'ain ka Egipto menu 'ikë 'apu ax Sifrá kakë 'imainun Puá kakë abë banakëxa, ax ka hebrea xanukama an nachikitia 'akinkë xanu rabé 'iakëxa:

16—Min hebrea xanukama bakēnun 'akinkē 'ixun kamina isti 'ain, uisa tuá kara nachikitia xanu 'imainun kara bëbu tuá 'ia kixun. Xanu 'ikē kamina kanitanun ënti 'ain, bëbu tuá 'ia 'kamina 'ati 'ain! 17Usakian kakēxunbi ka an nachikitia xanukama 'akinkē Sifrá 'imainun Puá an Diosmi rakuékin 'apu faraónën kakēsabiokin akinma bëbu tuákama kanitanun ëankëxa. 18Usoia kuakin ka 'apu faraónën a xanu rabé kamiakëxa:

—Kamikëxa anu kuankë ka ësokin kakëxa. ¿Uisa kupín kaina bëbu tuákama kanitanun ënin? 19Ësokian ñukákëxun ka kakëxa:

—Hebrea xanukamax ka egipcia xanusama 'ikē kixun xanu rabé an kakëxa. Usa 'aish ka atux kushiirabu 'aish nukamax nachikiminux nukuké 'aímabi atux pain bakënké 'ia kixun.

20Usai ka Israel unikama 'aisamaira 'inun 'uakamé 'ëokëxa, 'ianan ka 'aisamaira 'inun kamabi nëtën 'uákamé 'ëoi kushiirabu 'iakëxa. 21Usaia 'iabi ka Diosmi rakuékin an xanu bakémiké rabé an tuapatia aín aintsikamabëbi 'uakamé 'ëonun ëankëxa. 22Usaia 'ikëbëtan a kuëenkinma faraónën, aín unikama kakëxa: Kamina Israel bëbu tuá bakënia bakami niti 'ain, nianan kamina xanu tuakamaishi kania 'uakamé 'ëotanun ënti 'ain.

Moisés bakéan ñuiké bana

2 1Achúshi uni Israelnën rëbúnki Leví kaké uni ax ka, aín aintsikaman bëchiké achúshi xanubë

birananké 'iakëxa, 2an ka biranan-tankëxun achúshi bëbu tuá 'itánun tuakëxa, tuatankëxun ka upíira 'iké nuibakin, aín xubunu rabé 'imainun achúshi 'uxé 'imikin unëakëxa; 3unëkëxia kani aín xubunu unëtisama 'iké ka, achúshi tasá basion xo 'atankëxun anun 'umpax atsintisama okin, 'ain xabankëkama i bëpín asfalto anun xarabëtan bëtastankëxun, aín naménu a tuá 'aruakëxa; 'arubianxun ka Nilo kaké baka kuëbía kooké basion xo chaxkébu a têmú bëspúnkin nankëxa; 4nantankëxun ka bëbu tuára aín chirabaké kakëxa, uisai kara min rarëbaké 'ia kamina 'urama kuankinmabi isti 'ain.

5Usakian 'aké 'aínbi ka a nëtë xupibukëbë Egíptonu 'iké 'apun bëchiké xanu chipash 'imainun an ñu 'axunké xanukama nashi kuankëxa, kuantankëx baka kuëbí nikinbi ka xanu achúshinën, basion xo chaxkébu bakanua kooké têmú bëspúké tasá mërakëxa. Usakin

*Baka kuëtsin bëspunkëa
tasánua tuá bia.*

mërakin ka an ñu 'axunkë xanu achúshi tasá a bitánun kixun xua-këxa. ⁶Xukëxun bitsínkin bëia baakakinbi ka a 'ukëmëuküaxa tuá inia kuakëxa, kuationa ka 'apun bëchikë 'itsaira nuibati kiakëxa:

—Ënë tuakëx ka Israel unika-man bëchikë 'ikën.

⁷Usa 'ain ka mërakëbë a bërúain nitsaxbi ukin aín chirabakën 'apu faraónën bëchikë kakëxa:

—¿Mi hebreá xanu achúshi an ënë tuá xuma 'amikin, kaniokunun bari-xunti karamina kuëënin? ⁸Kakëxun ka faraónën bëchikënen kakëxa:

—Kamina achúshi xanu bariti 'ain kixun. Usakian kakëx ka xanu chipash ax a tuákën titanubi abákiani kuankëxa, ⁹kuanxun kakëxa aia ka faraónën bëchikënen kakëxa:

—Ënë tuá kaina 'ë kaniokunin bërúanxuntima 'ain, bërúankin kaniokina kana mi kupíoti 'ain.

Usokian kakëxun ka aín titan bërúankin kanionuxun a tuára biakëxa, ¹⁰bixun kaniokëxa kani chaia ka xuma 'akë ënia 'ain titan faraónën bëchikë 'inánkëxa, 'inánkëxun ka aín tuása 'ikë kaniokëxa kaniokin ka. “Ën kana tuá bakanua bian kixun sinánkin Moisés kakín anëakëxa.”

Moisés Egiptonuax Madián kakë menu abáti kuan bana

¹¹Usai anuax kani aín baritia sënëni ka Moisés faraónën xubunu 'iakëxa, anuax ka achúshi nètën aín aintsi 'imainun aín kaibu kamaribi isi kuankëxa, Egiptonu

'ikë unikaman 'aisamaira okin ñu mëemia 'unánkë 'aish. Usakin 'unánx kuankinbi ka egipcio uni achúshinëan aín aintsi achúshi mëia mërakëxa. ¹²Mërakin ka unin karaisa isima kixun isbë-kin kin isakëxa, iskëxunbia uínbi isiamá okin anun rabanan nëëkin ka aín aintsi an mëëkë egipcio uni 'axun masinu maíankëxa. ¹³Usakin 'oonx pëkarakëbë kuantëkëkinbi ka hebreo uni rabëtax mëëanania mërakëxa. Mërakin ka an bëtsi mëëkë uni a kakëxa:

—¿Uisa kupín kaina min aintsi-bëbi mëëananin? ¹⁴Usakian kakëxunbi ka an bëtsi mëkë hebreo unin kakëxa:

—¿Uin kara mi nun 'apu 'ianan nun kushi 'inun mi 'imiáx? ¿Min kaina egipcio unimi 'akësokin 'ë ribi 'ati sinanin?

Ësokian kakëxun kuati ka Moisés rakuëakëxa, rakuëkin ka 'ën egipcio uni rëonkë a ka 'unánxa kixun sinánkëxa. ¹⁵Usakian Moisésnën egipcio uni achúshi rëkë a ka faraónën ñuikania kuakëxa, kuaxun ka Moisés aribi 'ati barimiakëxa; 'aínbi ka a bana kuabiani Madián kakë me anu tsóti kuani abákëxa. Usai abáx bëbatankëx ka anua 'umpax bikë kini achúshi rapasu tanti tsóakëxa.

¹⁶Anu ka Reuel kakë Madiánu 'ikë sacerdote 'iakëxa, ax ka mapai achúshi 'imainun rabé bëchikë xanu chipashñu 'iakëxa. A nètën ka xanu chipashkama atux anua 'umpax biti kininua 'umpax bixun anua ñuinakaman 'umpax

xäkäkama a uakaxun aín papan ovejakama 'umpax xëami kuan-këxa, ¹⁷'aínbi ka an ñuina bërúankë unikaman anua mërakin xanu chipashkama anuaxa kuantanun kixun kakëxa. Usakin kakëbëbi nirukin ka Moisésnën atun rabanan unikama kakin xanukama 'ain ñuina 'umpax 'amiakëxa. ¹⁸Usakian atun ñuinakama 'umpax xëami-këbë ka usai 'ikëxmabi bënëtishi anua aín papa 'ikë anu kuankëxa, kuania ka aín papan atu ñukákëxa:

—¿Uisa kupín kaina usai 'ikëxmabi bënëtishi rikuatsinin?

¹⁹Kixuan kakëxun ka a xanukaman kakëxa:

—Achúshi egipcio unin ka nunun rabanan nékin an ñuina bërúankë unikaman kaiabi kaxun, nun ñuinakama 'umpax bixun xëamiaxa.

²⁰Ësakian kakëxun ka Reuelnën kakëxa:

—¿Uinu kara a uni 'ik? ¿Uisa kupín kaina bëkinma ashira ëbëtsian? ¡piia unun ka kuëëntan!

²¹Kakëx kuanxua aín bëchikënen bëkë ka, aín papa Jetronën aín xubunu 'inun kixun Moisés kakëxa, kakëxun ka asábi ka kana min xubunu 'i bërúti 'ai kixun Moisésnën kakëxa. Usai abë basipain 'iaka aín bëchikë Séfora aín xanu 'iti 'inánkëxa, ²²'inánkëxun ka Moisésnën ami achúshi okin bëchixun Guersón kakin anëakëxa, anëtankëx ka kiakëxa: 'Ëx kana achúshi uni bëtsi menu 'ikë 'aishënë menu 'ikë unin bëchikëma 'ain.

²³Usa 'ain ka 'itsa baritia 'inúkëbë Egipotonu 'ikë 'apu ñuakëxa.

Ñuanka, Israel unibunëx 'aisamaira ñu mëëmikëx uisa kupín kara ësokinra nu ñu mëëmia kix kikankëxa. Ësaia kiania ka Diosan kuakëxa. ²⁴Usai atux kia kuakin ka Diosan achúshi ñua Abraham, Isaac 'imainun Jacob akamabëtan 'a a sinánkin 'akiankëxa. ²⁵Usaia 'aisamaira tëmërai kia kuakin ka Diosan uisaira kara atux tsótia kixun 'unánkin 'akinti sinánkëxa.

Nukën 'Ibu Diosan Moisés ain anën kuëan bana

3 ¹Moisésnën ka aín kuku Jetró 'ikëbi Reuel kakinribi anëkë uni an 'arakakë ovejakama bërúanxuan-këxa, a unix ka sacerdote Madián kakë me anu 'ikë 'iakëxa, achúshi nëtën ka anu uni 'ikëma menu aín kukun ñuina 'arakakëkama buani kuankëxa, kuanx ka Diosan bashi kakë chairukë anu bëbakëxa ax ka Horeb kakë 'iakëxa. ²Anuax ka Nukën

I muxañu pënanankëkë nëbëtsinuax tsi rëkirukësa 'inun Diosan ángel mërá.

'Ibun ángel tsi rëkirukësa 'inun mërakëxa, mëratika i muxañu pëñanakëkë a nëbëtsinuax 'iakëxa, 'ia Moisésnën upíokin iskëxbi ka i pëñanakëkë rëkirukë ax këñutima usabi 'ikë isakëxa. ³Usai 'ia iskin ka sinánkëxa: “¡Uisa ñu kara usaía 'ikë ux 'ikën! Usai 'ia kana ñu iskëma 'ain, kana isi kuantí 'ain, uisa kupín kara i pëñanakëkë ux nëmëtibi këñutima kixun.”

⁴Sinánbiani kuankian 'urama obianiabi ka Nukën 'Ibun Moisés i pëñanakëkë rëkirukë a mëuxun kuëëankëxa:

—¡Moisés! ¡Moisés!

—Kakian aín anën kuënkëxun ka ënu kana 'ai 'Ën 'Ibu —kixun Moisésnën kakëxa. ⁵Usakian kakëxun ka Diosanribi kakëxa:

—'Uramaira ukin kamina 'ë chichabëtsintima 'ain, 'ianan kamina min taxaka a ëchiti 'ain anu 'ëx 'ikë me ënëx ka upíira 'ikën. ⁶Kakin ka ësokínribi kakëxa:

—'Ëx kana min chaitiokë aín Dios 'ain 'imainun kana Abraham, Isaac Jacob akaman rabia Dios a 'ain.

Usakian kakëxun kuati ka Moisés aín chupan Dios istisamatani rakuéti bëmápuakëxa, ⁷aínbi ka Nukën 'Ibun:

—Asérabi kana 'ën unikama Egipto menuax tëmëraia isan. 'Ën kana an bërúanxun ñu mëëmikë unikama 'ucha kupían tëmëraia kuan, 'imainun kana aséra-bi 'ën upíokin uisai kara atux tëmëraia kixun 'unan. ⁸Usa 'ain

kana 'ënbi a isi ubuan, egipcio unikaman 'aisamaira okin tëmëramia kana chikínuxun 'ain. Ënë menua chikínbiankin kana atu me chaiira 'imainun upíira anua 'aisamaira ñuina xuma 'ianan a piti 'itsaira 'imainun buna rëpa 'umpax iskësaira 'ikë anu buánti aín. A mex ka anua cananeobë, hititas, amorreos, ferezeos, heveos 'imainun jebuseos unikama 'ikë anu kana buánti 'ain. ⁹Ka kuat, 'ënbi kana egipcio unibunëan 'aisamaira okin tëmëramikin Israel unikama 'atima oia isan. ¹⁰Usa 'ain kamina, mi kuanun mëníokati 'ain, 'ën kana faraónnu kuantanun mi xuti 'ain, usa 'ain kamina 'ën uni Israelkama Egipto menua chikini kuantí 'ain.

¹¹Ësokian kakëxunbi ka Moisésnën Dios kakëxa:

—¿'Ëx karana aín 'ain? ¿Aín 'ixun karana anu kuanxun faraón Egiptonu 'ikë Israel unibu chikínuxun kai kuantí 'ain?

¹²Ësai kia ka Diosan kakëxa:

—'Ëx kana mibë 'iti 'ain, ënëx ka ami unántiokin 'ënbi mi xukë 'iti 'ikën: Egipto menua 'ën unikama chikínkë 'ain kamina kamaxunbi mikaman ënë menuxun 'ë rabiti 'ain.

¹³'Aínbi ka Moisésnën kakëxa:

—Asabi ka 'aínbi ka anu kuantankëxun 'ën Israel unibu: Mitsun chaitiokë kaman Diosan ka mitsunu 'ë xuaxa kixun, kakëxunbi ka atun 'ë ñukáti 'ikën: ¿Uisa kara aín anë 'ik?

Ësakin ñukákëxun,
¿karana 'ën uisakin kati
'ain?

¹⁴ 'Imainun ka Diosan kakëxa:

—'Ëx kana axa nètétimoí tsókë a
aín. Usa 'ain kamina israel unibu
kati 'ain: 'Ënbi kana atunu mi xuti
kixun kamina kati 'ain. ¹⁵ Kanan
ka ësokinribi Diosan Moisés
kakëxa:

—Ënëx ka 'ën anë uínsarabi
nètétima a 'ikën, ënëx ka 'ën anë
uínsaran nètënbi xëñibua 'aínbi
këñutima a 'ikën. 'Ëx kana mitsun
chaitiokëkama Abraham, Isaac,
Jacob, akaman Dios a 'ain, an ka
mitsu kanun 'ë xuaxa. 'Ën anë
ënëx ka këñutima a 'ikën; ënëx
ka 'ën anë axa xëñibua 'aínbi
nètétima a 'ikën.

¹⁶ Usa 'ain kamina bënëkiani
kuantankëxun, Israel uni apan-
kama timëtankëxun kai kuantu
'ain: Nukën 'Ibu min chaitiokë-
kaman Dios, 'imainun Abraham,
Isaac Jacob akaman Dios an ka
'ëmi chikirakëkin ësokin 'ë kaxa,
'ënbi kana Egiptonu 'ikë unikaman
mitsu 'atimaira oia isan kixun ka
'ë kaxa. ¹⁷ 'Imainun ka ësokinribi
'ë kaxa, an isa Egipto me anuaxmi
tëmërakankë ënu mitsu chikín-
biankin anua cananeos, hititas,
amorreos, ferezeos, heveos
'imainun jebuseos; unikama 'ikë
me anu mitsu buánti 'ikën, ax
ka me achúshi anua ñuinanën
xumañukama a 'imainun a piti
ñu 'itsaira 'ianan ñu 'aisamaira
'ikë a 'ikën. ¹⁸ Uni apan kaman ka
min kakëxun kuati 'ikën; usa 'ain

kamina atubë mix Egiptonu 'ikë
'apu a isi kuantu 'ain, iskin kamina
kati 'ain: Nukën 'Ibu hebreos
unikaman Dios, an ka 'ëmi chikira-
këkin 'ë kaxa. Usa 'ain kamina, nu
anu uni 'ikëma menu kuantanun
xuti 'ain, rabé 'imainun achúshi
nëtë 'ikiani kuantankëxun, ñuina
xaroxunkin Nukën 'Ibu Dios rabi-
tanun kamina nu xuti aín. ¹⁹ 'Aínbi
kana 'ën upíokin 'unan, Egiptonu
'ikë 'apun ka min aintsikama kuan-
tanun xutima 'ikën, usai 'iabi kana
'ën mitsua xunun sinánmiti 'ain.
²⁰ Usa 'aínbi kana 'ëx kushiira 'ixun
'ën kushi ismikin egipcio unikama
bamamikin atun isama ñu 'ati 'ain,
usakin 'akin kana anun rakuéti
ñu uínsaranbi a menuxun isama
ñu 'ati 'ain; 'akëbëtan ka mikama
anuaxmi kuantanun 'ain menua
faraónën mitsu chikínti 'ikën.
²¹ 'Anan kana Israel unikama aín
menuax chikitia egipcio unibunën
kuania atun ñu 'itsaira 'inainshinun
sinánmiti aín; usakian 'inánkëx ka
mëkëinshi kuanima ñuñuira kuan-
kanti 'ikën. ²² Usa 'ain ka achúshi
achúshi xanun, a rapasu 'ikë
'imainun bëtsi xanukama atubë
tsókë aribi aín ñua 'inánun ñukati
'ikën, ñukákin ka upírabu manë
'akë a 'imainun kuri 'akë akama
'imainun chuparibi a atun tuá bëbu
'imainun xanukamaribi pañumiti
ñukati 'ikën, ñukákëxun ka xanu-
kaman ñuñakíma mitsu aín ñu
'inainshiti 'ikën, usakin kamina
mikaman ñuñuma 'ítánun egipcio
unibu atun ñu kupíikëira 'imainun
upírabu a bikuanti 'ain.

4¹ Atun ka usaka kixun sinanima 'ianan ka 'ën kakëxun kuatima 'ikën —kixun ka Moisésnën kakëxa—. Usai 'i ka kiti 'ikë: mimi ka nukën 'Ibu chikirakëkëma 'ikë kixun kiti 'ikën.

²—¿Añu kara min mēkēnumi tuinkē ax 'ik? —kixun ka Nukën 'Ibun ñukákëxa.

—Ēnēx ka achúshi tsati 'ikē —kixun ka Moisésnën kakëxa.

³—Menu kamina min tsati niti 'ain —kixun ka Nukën 'Ibun kakëxa.

Kakëxun ka Moisésnën aín tsati menu niakëxa, nikëxēshi ka aín tsati achúshi runu 'inun 'iakëxa. Usai 'ia isi ka. Moisés a ēbiani uri ki abákëxa, ⁴'aínbi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Aín inan kamina min mēkēnan tuinkin biti 'ain.

Kixun kakëxuan Moisésnën aín inan bikéxēshi ka runu amiribishi tsati 'iakëxa.

⁵—Ēnēx ka a iskian asérabi ka Nukën 'Ibu mimi chikirakëxa kixun 'unánti 'ikën, mitsun chaitiokē Abraham, Isaac 'imainun Jacob aín Dios ax ka mimi mēraxa kixun ka atun sinánti 'ikën ⁶—kixun ka Nukën 'Ibun kakëxa—. Bérí kamina min mēkēn min shikanu nanti 'ain.

Kakëxun ka Moisésnën aín mēkēn aín shikan 'ain kutun mēu Diosan kakēsabiokin atsímiakëxa, atsímixun amiribishi bitēkēnkin iskēxbi ka aín mēkēn an nami chékímikē 'insín shurun shuruanbu 'aish matsi uxuíra iskēsa 'iakëxa. ⁷Usa 'ain ka Diosan kakëxa:

—Min mēkēn kamina amiribishi min kutun mēu atsímítēkēnti aín.

Kakëxun ka Moisésnën amiribishi aín mēkēn aín kutun mēu atsímítēkēankëxa, atsínmixun bitēkēnkin iskēxbi ka aín mēkēn aín namikama iskēsabi 'aish upí 'iakëxa. ⁸Usokin 'imitankëxun ka Nukën 'Ibun kakëxa:

—A painmi 'akē ēnē iskinbi asérabi ka kixun sinánkima ka bētsi ñumi 'atēkēnkēbētaira a iskin asérabi ka kixun sinánti 'ikën; ⁹'aínbia usa ka kixun sinanan min kakëxun kuaisama tánkin ēnē ñu rabé iskinbi usa ka kixun sinánkankēbētama kamina, 'umpax bakanua bixun menu chikuti 'ain. Usakin 'umpax bakanua bikē a menu anpēnkakëxēshi ka imi 'iti 'ikën.

¹⁰—¿Usati kaina 'ē usakin kai 'ën 'Ibu! —Kixun ka Moisésnën Dios kakëxa—. 'Ēx banati ka tēira 'ikën, 'ēx usai banakē ax ka béríra usai 'ēx banakëma 'ikën, usa 'ain ka, an mi ñu mēxunti ēnēx béríra usai 'iama 'aish usaibi banaia. Usa 'ain kana 'ēx banaibi upíti banatima 'ain. ¹¹'Aínbi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—¿Uin kara uní anúan banati bana 'inánkëx? ¿Uinma 'ën kana an banañuma 'ianan pabē, bēxuínu 'imianan an uníkama an upíokin isnun ismikē a 'ain? ¹²Usa 'ain, kamina kuantí 'ain, 'ën kana Egipto menuax banakēbē mibē 'ixun, usakinmi kati bana mi 'unánmiti 'ain.

¹³Ēsokin katēkēnkëxunbi ka Moisésnën munuma banakin kakëxa:

—¡Uisati kaina 'ën 'Ibu 'ixun bëtsi uni xutiman!

¹⁴Ësakian kakëxbi ami nishkin ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—¡Anu ka min xukën, Aarón sacerdote levita uni ax 'ikën! 'Ën kana 'unan ax ka upiti banaia, an ka upiti banakin uni kuëëmia, usa 'aish ka anumi 'ikë anuax mibë mëranankin mi isi 'itsaira kuëënti 'ikën. ¹⁵Usa 'ain kamina abë banakin kamabi 'ën mi kakë banakama ñuixunti 'ain; usa 'ain kana 'ëx abë 'ianan mibë-ribi unikama kaimi banakëbë mi rabëbë 'iti 'ain, usa 'ixun ka mi ñuikin an unikama kati 'ikën, 'ën kana usakian ñukama 'anun 'unánmiti 'ain. ¹⁶Min kamina abë banakin Aarón 'ëxbi abë bana-kësa 'inun kati 'ain, usa 'ixun ka Aarónëmbi kamabi bana minmi ñuixunkë kamabi unikama kati 'ikën. ¹⁷Usa 'ain kamina min tsati bibiani kuantankëxun anunbi 'ën mi 'anun kakë usakinbi, atun uínsaranbi isama ñukama a isia rakuéë kantanun 'ati 'ain.

Moisés Egipto menu kuantëkëan bana

¹⁸Usa 'ain ka Moisés aín kuku Jetró 'ikëbi Reuel kakinribi anëké aín xubunu kuantëkëankëxa, kuanxun ka aín kuku kakëxa:

—'Ë karamina Egipto menu kuantëkëntanun xutima 'ain. 'Ën aintsi 'ibukama kara anu tsótaxa kana isi kuainsatanin.

—Usakian kakëxun ka aín kuku Jetrónën asábi ka usa 'ain kamina

bëruánx kuantankëxun isi kuantí 'ai —kixun kakëxa.

¹⁹Usa 'ain ka amiribishi Nukën 'Ibun Moisés Madián menuxun kakëxa:

—Kamina Egipto menu kuantë-kënti 'ain, ax mi 'akatsi 'ia unikamax ka kamáxbi këñúaxa.

²⁰Usakian kakëxun ka Moisés aín xanu 'imainun aín bëchikë-kama burronu 'arubiani Egipto menu kuankëxa. Kuani ka aín tsati anúan Diosan 'amikëxun bëtsi ñu 'akë a buani kuankëxa.

²¹Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés bërámabi kakë 'iakëxa:

—Egipto menu bëbaxun kamina 'ën mi, 'anun kakë ñukama 'apu faraónën ismainun an iskëma ñu min tsati anun 'ën mi kakë-sabiokin 'ati aín. 'Ën kana 'apu faraónëan min kakëxunbi kuai-samatankin aín sinan iruarakin Israel unibu kuantanun xuxunma 'anun 'imiti 'ain. ²²Usa 'ain kamina 'ë ñuikin, faraón kati 'ain: Ësai ka Nukën 'Ibu kiaxa: Israel unibunëx ka 'ën rëkuén bëchikësa 'ikën, usa 'ikë kana atu nuibatín. ²³'Ën kana 'ën unikamami 'ë rabia kuantanun xunun mi kan; 'aínbi kamina min kuantanun atu xukëma 'ain, usa 'ain kana 'ën min rëkuén bëchikë bamamiti 'ain.

²⁴Usakian Diosan kakëx ka Moisés aín xanu 'imainun aín bëchikë kamabë anun Egipto menu kuankë bain kuankëxa, kuanbaiti ka anua 'uxti anu bërúakëxa, bërúkë ka ami mërakin a ñantan anua 'ikë anuxun Nukën 'Ibun Moisés 'akatsi 'iakëxa

ain bëchikë Guersón kakë abá an kakësabiokin aín nëtokë ñu maxaka tëakin 'unánti okëma kupín. ²⁵Usa 'ain ka Séforanën achúshi maxá xëtokë bikin anun aín tuákën nëtokë ñu maxaka tëakëxa; tëakinshi ka aín tuákën nëtokë ñu maxaka tëakë anun aín taënu tatikakin Moisés kakëxa: Mix kamina asérabi 'ën bënë 'ain, usa 'ikë kana bamati 'ikëbi mi iémia.

²⁶Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kuantanun kixun ëankëxa. Ën këbë ka Séfora kiakëxa, Moisés ënëx ka 'ën aintsi 'ibu 'ikëbi 'ën bikë 'ikën, usa 'ikë kana bamati 'ikëbi iémian.

²⁷Usakian 'amainun ka Nukën 'Ibun Aarón ësokín kakë 'iakëxa: Anu uni 'ikëma menu kuantankëxun kamina Moisés aia mëránankini kuantí 'ain kixun kakë 'iakëxa. Usakian kakëx ka Aarón Diosan bashi kakë anua Moisésbë mëránani kuankëxa. Kuanxun ka anua mërakin bëtsukukakin biakëxa. ²⁸Abë mëránankëxun ka Moisésnën Aarón usakín kanuan Nukën 'Ibun kakë bana-kama ñuixunkín kakëxa, kanan ka usakian unin iskëma chaira ñu 'atia Diosan kakë akamaríbi ñuixunkín kakëxa. ²⁹Usakín ñuixunbiani ka a rabëtaxbi anuax kuantankëx Israelkama aín kushibu kamabë timëakëxa, ³⁰timëxun ka Aarónën usakían Nukën 'Ibun Moisés kakë bana-kama ñuixuankëxa, ñuixunkín ka usakín 'anúan Diosan kakësabiokin atun iskëma ñukama kamabi unían istánun 'akëxa.

³¹'Aia iskin ka Israel unikaman asérabi ka kixun sinánkëxa. Sinánkin ka Nukën 'Ibun ka nux 'aisamairai tëmëraia isaxa kixun sinánkankëxa, sinani ka aín bëmánanën memi bëtiki tsóbukín Dios rabikankëxa.

**Moisés 'imainun
Aarón Egiptonu 'ikë
'apu faraónbë bana**

5 ¹Usakín unikama katankëx ka Moisés 'imainun Aarón, 'apu faraónbë banai kuankëxa:

—Kuanxun ka ësai ka Israel unikaman Dios kiaxa kixun kakëxa: 'Ën unikama kamina anu uni 'ikëma menu kuanxuan achúshi fiesta 'akin 'ë rabitanun xuti 'ai kixun mi kanun ka 'ë kaxa kixun kakëxa.

²'Aínbi ka faraónën kakëxa:

—¿Ui kara min 'Ibu ax 'ik? ¿'Ën karana an kakëxun aín bana tankín israel unikama kuantanun xuti 'ain? ¿'Ën kana min 'Ibu 'unaniman, usa 'ain kana israel unikama kuantanun xutima 'ain!

³Usakían kakëxun ka a rabëtan kakëxa:

—Usama ka ax ka hebreo unikaman Dios 'ikën, usa 'aish ka numi chikirakëxa; usa 'ain kanununa anu uni 'ikëma menu kuantí 'ain, ax ka rabé 'imainun achúshi nëtë 'ikiani kuantí 'ikën, anuxun kananuna nun 'Ibu Dios ñuina rëtankëxun xaroxunti 'ain, usakín 'axunkëxuma ka nukama 'ínsínan këñumianan bëtsi unikaman nubë 'akanankín këñunun nu 'amiti 'ikën.

⁴Aínbi ka Egipto menu 'ikë 'apun Moisés 'imainun Aarón kakëxa:

—¿Uisa kupín kaina min unikama aín tëëti ëmitisa tanin? ¡Abi kamina mitsun ñu mëëti ënkinma 'ati 'ain, kixun ka faraónën kakëxa!

⁵Ësakinribi ka faraónën amiribishi katëkëankëxa:

—Bërí ka ënë menu 'aisamaira Israel unibu 'ikën, ¿Min kaina atun tëëti ëmitisa tanin?

⁶A nëtënbi ka faraónën an bërúanxun unikama ñu mëëmikë 'imainun, an ñu mëia bërúankë aín 'apukama ësokin kakëxa:

⁷—Bërí kamina Israel unikama ladrillo 'ati me tëikëñun mëskuti basi 'inántima 'ain, atun 'akësabi okían 'anun. Kamina kuantankëxuan atúnbi basi binun kati aín. ⁸'Aínbi kamina atun 'akësabi okían uiti 'itsa kara 'aia, ati 'itsabi bërí 'anun atu 'amiti 'ain. Achúshi ladrillorabi ka sënëmamitima 'ikën, a unikamax ka chikish 'ikën, usa 'aish ka atux munuma banai kuënishi kia: Nukën 'Ibu Dios rabikín ñuina rëxun xaroxuni

kuantanun kamina nu xuti 'ain kiox ka kixania. ⁹Usa 'ain kamina a unikama mitsun 'akësamaira okin bërí tëmëramikin ñu mëëmiti 'ain; usokin 'akëxun ka ñu mëëkin uisa bana kara kuation abi asérabi ka a bana 'ikë kixun sinántima 'ikën.

¹⁰Ësokian 'apu faraónën kakëx ka an ñu mëia bërúankë unikama 'imainun aín kushikama, ax unikama kai kuankëxa:

—Kuanxun ka kakëxa, 'apu faraónën ka bërí ladrillo 'ati basi mitsu 'inanxuma 'anun nu kaxa.

¹¹Usa 'ain kamina bërí kuantankëxun mitsúnbi uinua kaina mërai anua basi biti 'ain. 'Aínbi kamina mitsun 'akësabi okin uiti 'itsa karamina atu 'axun 'inanin ati 'itsa ladrillobi 'axun achúshirabi sënëmamikinma 'inánti 'ain.

¹²Ësakian kakëx ka Israel unibu Egipto mekamanu kuani basi bari abísakëxa, abístankëxun ka basi paxa basi chushikë, 'akësaribi okin 'ati biakëxa. ¹³⁻¹⁴Usakian 'aia ka kamabi nëtën an ñu mëia bërúanti faraónën nankë unikaman bënëkin, uiti 'itsa kara

Israel unikama 'aisamaira tëmëramikin ñu mëënun 'amia.

basi 'inánkëxun ladrillo 'aia ati 'itsabia 'anun 'amiakëxa, 'imainun ka Israel unibunën kushikama mëëkin kakëxa:

—¿Uisa 'ixun kaina iméishibi 'aíma 'iónxunbi bërámami basi 'inánkëxun 'akankë ati 'itsabi ladrillo mitsun 'akaniman?

¹⁵Usakin atun 'akëxun ka Israel unin kushikaman anu rikianxun 'apu faraón kakankëxa:

—¿Uisa kupín kaina mix 'apu 'ixunbi an mi ñu mëëxunkë unikama 'ikëbi nu usokin 'ain? ¹⁶Bëri ka basi nu 'inankimabi, ladrillo 'anun kixun bënëanan nu mëia. ¡Usakin ka min unikaman nu 'aia!

¹⁷'Aínbi ka faraónën kakëxa:

—Mitsux kamina asérabi chikishan tapunbuiira 'ain. Usa 'aish kamina mitsun nikënuaxbi kin: Nukën 'Ibu kananuna ñuina rëtan-këxun xarokin rabi kuantí 'ain kixax kikanin. ¹⁸¡Kamina mitsun tëtínubi rikiantí 'ain! Bëri kananuna mitsu basi 'inániman, usa 'aínbi kamina bërámami 'inankësa ati 'itsabi ladrillo 'axun 'inánti 'ain kixun ka kakëxa.

¹⁹Usakian kakëxun ka Israel an ñu mëëmikë aín kushikaman tëiira iskin sinánkëxa: Uisaxun karanuna ladrillo 'itsamashi 'anun kakima bërámanu 'akë 'ati 'itsabi achúshi nëtën 'anun kakëxun 'ati 'ai kixun. ²⁰Usakin 'apu faraónën kakëx chikikinbi ka Israel unibunën kushikaman Moisés 'imainun Aarón émanxuan kainkëxun mëra-këxa, ²¹mëraakin ka atun kakëxa:

—Nukën 'Ibu ka nukamami 'akësaribi okin mi 'atima oti 'ikën. Mi rabëtan 'ucha kupín ka faraón 'imainun 'ain unikama xuatemati numi nishkin nukama 'aisatania. Mitsúnbi kamina usakian nu 'anunbi anu kuanxun faraón kan, usa 'ain ka atun usakin nu 'aia.

Moisés Diosbë bana

²²Usa 'ain ka Moisésnën Nukën 'Ibu abë banakin kakëxa:

—'Ën 'Ibu, ¿Uisa kupín kaina min unikama 'atima oin? ¿Uisoti kaina min atunu 'ë xuan? ²³'Ën kana anu uxun mi ñuikin 'ë mi kakë banakama faraón ñuixuan, usa 'aínbi ka an bëríbi min unikama 'atima oti ënkëma 'ikën, usa 'aínbi kamina min atu 'iëminuxun uisa ñubi 'axunkëma 'ain.

6 ¹Usai kia ka Nukën 'Ibu Moisés kakëxa:

—Bëri kamina uisakin karana 'apu faraónën kuëënkimabi 'ën kushinbi 'amikëxun mitsu xunun 'ami isti 'ain, usa 'aínbi kana anbia mitsu aín menua xunun sinánmiti 'ain; usa 'ain ka, anbi mitsu ënuax kamina kuantí 'ain kixun kati 'ikën.

Diosan Moisés amiribishi kuëntëkëan bana

²Amiribishi ka Diosan abë banakin Moisés katëkëankëxa:

—'Ëx kana min 'Ibu 'ain. ³Usa 'ikë ka min chaitiokë Abraham, Isaac 'imainun Jacob akaman 'ëx kana kamabi kushiñu Dios a 'ai kixun 'unánkëxa, 'aínbi kana asérabi 'ën

anëira a atu 'unánmiama 'ain: 'Ëx kana min 'Ibu a 'ain. ⁴Usa 'ixun kana këñutima okin achúshi ñu atu 'axuan, 'akin kana Canaán kakë me a 'inánuxun atu kakën, ax ka anu paian bëtsi menu 'ikë unikama 'ikëσαι 'itsama baritia anu tsóa a 'iakëxa. ⁵Usa 'ain kana Israel unikamax bëri 'itsaira tëmë-raia 'unan, 'imainun ka egipcio unibunën ñu mënun ubíokin 'amia, usa 'ain kana 'ën unikamabë mënio-nani kia a sinan. ⁶Usa 'ain kamina Israel unibu anu kuanxun kai kuantí 'ain, 'ëx min 'Ibu 'ixun kana tëmëramikian ñu mëëké anua chikínti 'ain. Usa 'ain kana 'aisamaira egipcio unibunën ñu mëëmikin tëmëramikë anua chikínti 'ain; 'imainun kana 'ën kushi atu ismikin 'ëx upí 'ixun mitsu 'akësamaira okin atu tëmëramiti 'ain; ⁷tëmëramianan kana mi kamaxmi 'ën uni 'ikë mitsu iémiti 'ain, 'ëx kana mikaman Dios 'ain. Usakin 'akëbëtan ka 'ëx kana mitsun 'Ibu Dios 'ain kixun 'unánti 'ikën, usa 'ain kana 'ën egipcio unibunëan amiribishi tëmëramikin ñu mëëmitëkëntima okin mitsu 'imiti 'ain. ⁸Usa 'ain kana a me 'inánuxun 'ën Abraham, Isaac 'imainun Jacob akama ká me mitsunanbi 'inun 'inánti 'ain. 'Ëx kana mitsun 'Ibu 'ain.

⁹Ësokian kakëxun ka Moisésnën usakian Diosan kakë banakama israël unikama ñuixuankëxa, ñuixunkëxunbi ka 'aisamaira ñu mëi atsanxun aín bana kuaisama tankankëxa. ¹⁰Usai 'ikankëbëtan ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

¹¹—Anu kuanxun kamina Egiptonu 'ikë 'apu faraón Israel unikama kuantanun xunun kai kuantí 'ain.

¹²'Aínbi ka Moisésnën Nukën 'Ibu katëkëankëxa:

—Uisaxunbi ka israël unibunën 'ën kakëxun 'ën bana kuaisamata; ¿uisaxun kara 'ën kakëxun faraónnën kuati 'ikën, 'ëx upitira banakë unima 'ain 'ën bana kuati 'ik?

¹³Ësokin katankëxun ka Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón israël unibu kanan, faraón katabakin katánun kixun xuakëxa, Diosan ka asé-rabi un kaxa nun kananuna israël unibu egipcio me ënu chikínti 'ai kixun.

Moisés 'imainun Aarón Diosan kuëan ñuikë bana

²⁸Anúan abë Egipto menuax banakë a nëtën ka Nukën 'Ibun Moisés, ²⁹kakëxa:

—'Ëx kana min 'Ibu 'ain. Usa 'ain kamina Egiptonu 'ikë 'apu faraón, 'ën mi kakë kamabi banakama ñuikin kati 'ain.

³⁰'Aínbi ka Moisésnën katëkëankëxa:

—'Ën 'Ibu, 'ëx kana upitira banakëma uni 'ain, usa 'ikë kara, ¿uisaxun kara faraónnën 'ën kakëxun 'ën bana kuati 'ik?

7 ¹Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés katëkëankëxa:

—Ka kuat, 'ën kana mi 'ësaribi 'ixunmi Egiptonu 'ikë 'apu faraónnën ismainun ñu 'anun mi

kain, 'imainun ka min xukén Aarón mix kikësa 'itanun banati 'ikën. ²Min kamina min xukén Aarón 'ën mi kakësokinbi kati 'ain; usakinmi kakëxuan an kakëxun ka faraónën Israel unikama 'ain menuaxa chikitanun kati 'ikën. ³'Aínbi kana 'ën faraón kakëxunbi kuaisama tankin aín nuitu iruaranun 'imiti 'ain, 'imainun kana uínsaranbi atun iskëma 'itsaira ñu a isia atux rakuéti Egipto menu 'imiti 'ain. ⁴Usakinmi kakëxunbi ka faraónën kuaisama tankin mitsu xutima 'ikën. 'Ënbi kana usaía 'inun 'imiti 'ain, usa 'ain kana 'aisamaira atun iskëma ñu 'ën kushínbi Egipto me ënu 'akin atu 'atima 'oti 'ain, usa atu okin kana ënë menua Israel unikama aín kushikaman suntáru chikínbiankin uankësa usaribi okin buánti 'ain. ⁵Usakin kana 'ën kushi Egiptonu 'ikë unikama ismiti 'ain, usa 'ixun kana Israel unikama chikínti 'ain, usakin 'ën 'akëbëtan ka 'ëx kana asérabi Mitsun 'Ibu 'ai kixun atun 'unánti 'ikën.

⁶Usakin ka Moisés 'imainun Aarónën Nukën 'Ibun kakësabiokin 'akëxa. ⁷Usa 'ain ka a nëtëán 'apu faraónbë banai kuankë anu, Moisés ochenta baritiañu 'iakëxa, 'imainun ka Aarón axribi ochenta 'imainun tres baritiañu 'iakëxa.

**Aarónën tuinkë tsati
ñui kikë bana**

⁸Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakëxa:

⁹—Faraónëan, unin 'akëma ñu achúshi 'anun kakëxun kamina Aarón aín tsati bikian faraónën ismainun menu ninun kati 'ain, kakëxuan menu nikëx ka achúshi runu 'iti 'ikën.

¹⁰Usakian Nukën 'Ibun kakëx ka Moisés 'imainun Aarón 'apu faraón isi kuankëxa, kuanxun ka ësakin kakëxa, 'ën kana Diosan a 'anun 'ë kakësabiokin ñu 'ain: 'Ësakin faraón kakin ka Aarónën aín unibunën ismainunbi menu aín tsati niakëxa, nikëxëshi ka achúshi runu 'inun 'iakëxa. ¹¹Usakian 'akëbëtan ka 'apu faraónën ribi an ñu tankë 'imainun an ñu 'unánkë aín unikama kuënxun usaribikinsa 'anun kixun 'amiakëxa: ¹²'ami-këxun ka atúnribi achúshi achúshi unin aín tsati menu niakëxa, nikëx ka achúshi achúshi tsatix runu 'iakëxa. Usokin 'aiabi ka Aarónën tsati runukë an ñu 'unánkë 'imainun an ñu tankë unikaman tsati runukë a éakëxa. ¹³Usa 'oia iskinbi ka faraónën aín sinan iruarakin, Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakësabiokin aín bana kuaisamatankëxa.

'Umpax imi 'iá bana

¹⁴Usakin 'akë inúkë 'ain ka Nukën 'Ibun abë banakin Moisés kakëxa:

—Egiptonu 'ikë 'apu faraónën ka aín sinan iruarakin 'ën uni Israelkama kuantanun xuisamatania. ¹⁵'Aínbi kamina iméishi pëkarakëma 'aínshi

kuantankëxun, Nilo kakë baka kuëbíxun kaini kuantí 'ain, kuankin kamina min tsati axa runuëxankë abi buani kuantí aín. ¹⁶Anuxun kamina faraón mërakin ësakin kati 'ain: hebreo unibunën 'Ibu 'ianan aín Dios an ka ësakin min kanun 'ë kaxa: 'Ën unikama kamina anu uni 'ikëma menu kuantankëxuan 'ë rabitanun xuti 'ain. 'Aínbi kamina bëríbi min an kikësokin 'aisama tanin. ¹⁷Usa 'ain ka, Nun 'Ibu kiaxa: Bërí kamina min 'unánti 'ain, 'ëx kana Nukën 'Ibuiira 'ai kixun. 'Ën tsati 'ën tuinkë ënën Nilo kakë baka rishkikëbëishi ka 'umpax imi 'iti 'ikën. ¹⁸Usaia imi 'ikëbë ka bakanu 'ikë ñuinakama këñuti 'ikën, usai 'ikëbëa baka pisikëbë ami kuínsa-kin ka egipcio unikaman 'umpax xëatima 'ikën.

¹⁹Usakin kanan ka ësokinribi Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Aarón kamina aín tuinkë tsati bikian manámi okin anun sananbëkinkin kamabi Egipto menua 'ikë baka, xëxá 'imainun 'ian uinu kara 'umpax 'ikë axbia xëatisama imi 'itánun 'anun kati 'ain. ¡Usakian 'akëbëshi ka anu 'umpax nanti i 'anan maxá 'akë akamanu nankë 'umpax kamáxbi imi 'iti 'ikën!

²⁰Usakian Nukën 'Ibun kakëxun ka Moisés 'imainun Aarónën an kakësabiokin 'akëxa. 'Akian Aarónën aín tsati birukin anun baka rishkikëbëishi ka 'umpax faraón 'imainun aín unikaman ismainunbi imi 'iakëxa. ²¹Usai

'ikëbëa bakanu 'ikë ñuinakama këñúkëbë ka 'umpax pisiakëxa, usai 'ia ka egipcio unibunën xëatisama 'ikë 'umpax xëama 'ikën. Usaia 'ikëbë ka kamabi Egipto menu 'ikë 'umpax imi 'iakëxa.

²²Usakian 'akëbëtan ka egipcio unibu an ñu tankë 'imainun an ñunshinan kushin ñu 'akë a unika-manribi usaribi okin 'akëxa, 'akëbëtan ka faraónën aín sinan iruarakin Moisés 'imainun Aarónën kakëxunbi Nukën 'Ibun kakë-sokin aín bana kuaisama tankëxa. ²³Usakian 'aia isíbi ka faraón aín xubunu atun 'akë ñu asérabi ka ënë ñukama 'ikë kixun sinanima kuankëxa, ²⁴usai 'ikëbëtan ka kamabi egipcio unibunën Nilo kakë baka kuëbí anua 'umpax biti upí kini 'akëxa, bakanu 'ikë 'umpaxkama xëatisamaira 'ain.

'Ashá 'aisamaira 'iá bana

²⁵Usai 'ian ka mapai achúshi 'imainun rabé nëtë 'inukëbëtan Nukën 'Ibun amiribishi 'umpax imi 'ikë a nëtëmiakëxa.

8 ¹Nukën 'Ibun ka Moisés kakëxa:

—Anu kuanxun kamina 'apu faraón kai kuantí 'ain: Èsai ka Nukën 'Ibu kiaxa: 'Ën unikama kamina 'ë rabia kuantanun xuti 'ain. ²Min xukëbëtama kana 'ën atu 'atima okin kamabi Egipto me tsitsirua 'uakamë 'ëotanun 'ashá 'imiti 'ain kixun mi kanun ka 'ë kaxa. ³Usa 'ain ka Nilo kakë baka kubini sëë 'i kukakikëbë anuax 'uáti 'ashá chikiti këñurui, anu

mix 'ikë 'apun xubu anubi atsini, anumi 'uxkë anubi atsinti 'ikën, atsíanan ka min unikaman xubunuribi atsini kamabi unin xubunuribi atsíanan ka anuxuan pán 'akë anubi atsinti 'ikën. ⁴Usai 'ika minubi këñuruanan, an mi ñu mëëxunkë min uni kamanubi 'iruanan a ëmanu 'ikë unikamanuribi 'ashá këñurutu 'ikën.

⁵Ësokian ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Aarón kamina baka kamami sanankin tsatin xëxá 'imainun 'ian akamami okinribi sananun kati 'ain, usokëbë ka kamabi Egipto me tsitsirui 'ashá anuax chikiti 'ikën.

⁶Usakin kakëxuan Aarónën Egiptonu 'ikë bakakamami okin aín tsatin sanankëbë ka bakakamanuax 'aisamaira 'ashá chikíkin kamabi Egipto me tsitsiruakëxa. ⁷Usakian 'akëbëtan ka, an ñunshinan kushin 'amikëxun ñu 'akë unikamanribi usaribi okin, 'akëbë ka 'aisamaira 'ashá Egipto menu 'iakëxa. ⁸Usai 'ikëbëtan ka faraónën Moisés 'imainun Aarón kamiakëxa, kamikëxa aia ka:

—Mitsun 'Ibu kamina nun menua unikë 'ashá ënëa nëtëminun ñukáti 'ain, usakin mi 'akëbëtan kana 'ën min unikama mitsun 'Ibu rabikin ñuina xaroxuni kuantanun xuti 'ain.

⁹Ësokian kakëxun ka Moisésnën 'apu faraón kakëxa:

—'É kamina uínsaran karana 'ën Dios mi ñukáxuanan, kamabi an mi ñu mëëxunkë unikama 'imainun min 'aintsi kamanua

'anan min xubunua nëtémikin bakanushi 'ashá 'iminun kati 'ain. ¹⁰—Iméishibi kamina nëtémiti 'ain —kixun ka faraónën kakëxa.

Kakëxun ka Moisésnën kakëxa: —Usakian 'akëbëtan kamina 'unánti 'ain, an nun Diosan 'akësaribi okían an ñu 'akë bëtsi Dios ka 'aíma 'ikë kixun ka Moisésnën kakëxa. ¹¹Usa 'ain ka 'aisamaira 'ashá ax min 'ikënuax nëtéti bakanushi kuantu 'ikën. Usai 'i ka mi ubioima 'ianan, an mi ñu 'axunkë unikama 'imainun min aintsikamaribi ubiotima 'ikën.

¹²Usai banatankëx ka Moisés 'imainun Aarón anua 'apu faraón 'ikë xubunuax chikíki kuanakëxa. Kuanxun ka Nukën 'Ibu abë banakin minmi 'apu faraónën ëmanu xukë 'ashá kamina nëtémiti 'ai kixun kakëxa. ¹³Usakin kakëxun ka Nukën 'Ibun Moisésnën ñukákësabi okin 'akëxa, 'akëx ka 'ashá xubukamanu 'ikë ax me mëñokënu këñumainun ka ninubi këñuakëxa. ¹⁴Këñutia ka anu 'ikë unikaman 'ashá timëkin bukuankëxa bukunkëx ka 'aisamaira 'ashá bamakë ax kamabi a menuax xëisamai pisiakëxa. ¹⁵Usakin 'aia isi aín sinan asábi tani kuëenkinbi ka faraónën, aín sinan atiaira iruarakin Moisés 'imainun Aarónën kakëxunbi kuaisamatankin Nukën 'Ibun Diosan kakësabiokin Israel unikama xuisamatankëxa.

**Diosan 'imikëxa
'aisamaira sëbë 'ia**

¹⁶Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

'ikiani kuanti aín, usai anu kuantan-këxun kananuna ñuina 'atankëxun xarokin nun 'Ibu Dios, an nu usakin 'anun kakësbiookin 'ai kuanti 'ain.

²⁸Ësakin ka faraónën Moisés kakëxa:

—Anu uni 'ikëma menu kuantankëxun kamina ñuina rëtankëxun min Dios rabi kuanti 'ain, 'ainbi kamina 'uraira kuantima 'ain. 'Imainun kamina 'ëribi ñukákxunti 'ain.

²⁹Usakian kakëxun ka Moisés-nën kakëxa:

—'Ëx ënuax chikikiankinshi kana 'ën Nukën 'Ibu iméishibi chipë minua nëtëmianan, an mi ñu 'axunkë unikama 'imainun min ëmanu 'ikë unikamanuaribi chipë nëtëminun kati 'ain, 'ainbi kamina amiribishi paránxun Israel unikama aín Dios rabi kuainsama okin bëruntëkëntima 'ain, usa 'ain kamina Israel unikama Nukën 'Ibu rabikin ñuina xarotanun xuti 'ain. ³⁰Usai banatankëx faraónën xubunuax chikixun ka Moisésnën Nukën 'Ibu ñukákëxa, ³¹ñukákëxun ka Nukën 'Ibu Moisésnën ñukákësbio okin chipë faraón 'imainun an ñu mëëxunkë unikamanuaribi nëtënun chipë 'imiakëxa. ³²'Aínbi ka usa oia iskinbi faraónën aín sinan iruarakin Israel unikama kuantanun ëinsama tankëxa.

**'Arakakë ñuinakama
Egipto menuax këña**

9 ¹Usa 'ain kamina faraón isi kuanti 'ain kixun ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Kuanxun kamina faraón abë banakin ësokín kai kuanti 'ain: Ësai ka hebreo banan banakë unikama aín Dios kiaxa: 'Ën unibu kamina 'ë rabi kuantanun xuti 'ain. ²Min kuantanun ënkinma, amiribishi bëruntëkënkëbëtan, ka ³Nukën 'Ibun aín kushínbi mitsun 'arakakë ñuina aín pastonu 'ikëkama maëmikin, aín 'insín kushiira 'imiti 'ikën. 'Imikëbë ka caballo, asno, camello, vaca 'imainun ovejakamax, maërakati këñuti 'ikën. ⁴'Aínbi ka Nukën 'Ibun Israelkaman 'arakakë ñuina uisabi 'inun 'imitima 'ikën, 'imikinmabi ka Egiptonu ikë unikaman 'arakakë ñuinakamaishi maë rakátanun këñumiti 'ikën.

⁵Usa 'ain ka Nukën 'Ibu anúan 'ati nëtë ñui, kiakëxa:

—'Ën kana iméishibi 'ati 'ain.

⁶Usai kionxun ka a pëkarakëbëtan Nukën 'Ibun usakinbi 'akëxa. 'Akëbë ka kamabi egipcio unibunën 'arakakë ñuinakama aín 'insinan 'i këñuakëxa; usai 'ikëbëbi ka israel unikaman 'arakakë ñuinanëxëshi achúshirabi bamama 'ikën. ⁷Usaia atun 'arakakë ñuinakama këñúkëbëtan ka faraónën Israel unibunën 'arakakë ñuinakama karaisa uisa 'ikë istánun kixun aín uni xua-këxa, xukëx kuanxun iskëxbi ka achúshi ñuinabi bamakëma 'iakëxa. Usa 'ikë isbiani kuanxuan kakëxunbi ka faraón aín nuitu iruarakin israel unikama kuantanun xuama 'ikën.

Unikama kun kēñua bana

⁸Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakëxa:

—Tsi tikakë kininua aín chimapu mësukin bitankëxun kamina, faraónën ismainunbi, manámi mësukin sakati 'ain.

⁹Usa okinmi 'akëx ka chimapu ax kuputi, abisi kamabi Egipto me tsitsibiani uninu 'iruanan ñuina-kamanuribi 'irui aín nami kamanu chanku chikiti 'ikën.

¹⁰Kakëxun ka Moisés 'imainun Aarónën anua tsi tikakë kininua chimapu bibiani faraón isi kuankëxa. Kuanxun ka anuxun Moisésnën manámi mësukin chimapu sakakëxa, sakakëx ka chimapu ax uninu 'iruanan ñuina kamanuribi 'irui chanku 'inun 'iruakëxa. ¹¹Usakian Moisésnën 'akëbatan ka an ñunshinan 'amikëxun aín kushin ñu 'akë unikama atunribi usakin 'akatsi kixun sinanibi atúxribi 'ain aintsi egipcio unibu 'ikësaribiti aín namikamanu ankëti chanku 'irukë 'ixun 'ama 'ikën. ¹²Usa 'afnbi ka Nukën 'Ibun 'imikëxun aín nuitu iruarakin faraónën Moisés 'imainun Aarónën kakëxun kuaisama tankëxa, Nukën 'Ibun Moisés kakësabiokin.

Naínuax matsi bëruñu 'ibua ñuikë bana

¹³Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Iméishi pëkarakëma 'aínshi nirukiani kuanxun kamina

faraón ësokin kati 'ain: Ëesai ka hebreo unikaman Dios kiaxa: 'Ën unikama kamina, 'ë rabi kuantanun xuti 'ain; ¹⁴mi xukëbëtama kana ënu 'atëkënkín ñu 'aisama, mi 'atima onun xukin bëtsin 'akësamaira okin 'ën an mi ñu 'axunkë unikama 'imainun min unikamanu xuti 'ain, ësokin 'aia kamina bëtsi Dios 'ësaribi ka ënë menu 'aíma 'ikë kixun 'unánti 'ain. ¹⁵'Ëx kuëñxun kana 'ën kushi ismikin 'atima okin egipcio unikama achúshi 'insínan kēñumikë 'itsían, 'ën usokin 'akëx ka atux ënë menuax ñankáishi 'itánun kēñúkë 'itsíanxa; ¹⁶usa 'aínbi kana 'ën kushi ismiti kupín mi uisabi okëma 'ain, kamabi menu 'ikë unían 'ëx kana usa kushiñu 'ai kixun 'unánun. ¹⁷Usakin 'ën 'aia iskinbi kamina, 'ën unikama min kuantanun xuisama tanin. ¹⁸¡Asabi ka usa 'ain kana! iméishi 'ën ësañuishi achúshi matsin tita chaira bëruñu Egipto me ënuxun unín uñsaranbi isun ñuiama pakënun 'imiti 'ain. ¹⁹Usa 'ain kamina mitsun 'arakakë vaca pastonu 'ikëkama, anua ñun uisabi oisamanu bukunun 'amiti 'ain, matsintita bëruñu ax 'ibúkin ka uni 'imainun ñuina 'ain xubunu atsínmikëma ëman 'ikëkama kēñuti 'ikën.

²⁰Ësokian Nukën 'Ibun kakëx kuanxuan Moisésnën, faraón kakëbë ka an ñu 'axunkë raíri aín unikamax rakuéakëxa, rakuékin ka aín uni raírinën an ñu mëëxunkë uni 'imainun an

'arakakë ñuinakama aín xubunu atsímixun anu nitsíankëxa, ²¹'aínbi ka raírinen an asérabi ka usai 'iti 'ikë kixun sinánkëma unikama an aín ñuina 'araka-këkama aín xubunu atsímikima ëman nitsíankëxa. ²²Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Naími mësui kamina mëshpati aín, kamabi Egipto menu 'ibúkian matsin unikëñunbi atun 'arakakë ñuina 'imainun kamabi egipcio unibunën atun menu ñu 'apákë 'atima onun.

²³Kakëxun ka Moisésnën, manámi mëshpakín aín tsatin naími sanankëxa usakin 'akëbëshi ka Nukën 'Ibun 'imikëx kanákamë 'ëo mëríru mërírui sharakirukë-bëishi ka matsin tita bëruñu menu pakëakëxa. Pakënun 'imikëbë ka kamabi Egipto menu matsintita 'ibúakëxa, ²⁴usakin 'imikëx ka matsin tita rëukumainun kanákamë 'ëo mërírukë ax nètëtimaira 'iakëxa. Usai ka uinsaranbia Egipto menu anun matsin tita kushiira pakëama anun usai 'iakëxa. ²⁵Anu pakëkin ka matsin titan kamabi egipcio unibunën aín menu 'apákë ñukama 'atima okin këñuakëxa: usakin 'akin ka uni 'imainun ñuina kamakëñunbi ñu 'apákë 'imainun a nètënu 'ikë ikamaribi aín pëñan tsasipakëxa. ²⁶Usai anu pakëtibi ka Gosen kakë me, anua Israel unibu tsókë anu, matsin tita bëruñu achúshirabi pakëama 'ikën.

²⁷Usaia 'ikëbë ratúkin ka faraónën Moisés 'imainun Aarón

kamiakëxa, kamikëxa aia ka ësokin kakëxa:

—'Ëx kana 'ucha kixun kana 'unanin. 'Ën 'ucha 'imainun 'ën unibu 'uchakë kupín ka ësai ñu 'ia, Nukën 'Ibux ka 'uchakëma 'ikën. ²⁸'Aisamaira kanákamë 'ëo banai sharakirumainun ka matsi bëruñu nunu pakëtia, usa 'ain kana mitsu kuainsa tania bëruntëkëntima 'ain. Usa 'ain kamina mitsun Nukën 'Ibu nu ñukáxunti 'ain, 'ën mitsu kuantanun xumainun.

²⁹Ësai kia ka Moisésnën kakëxa:

—'Ëx ënë ëmanuax chikíkian kinshi kana, 'ën mëkën manámi okin Nukën 'Ibu mi ñukáxunti 'ain. Usakin mi ñukáxunkëxun ka matsi bëruñu pakëkë a 'imainun kanákamë 'ëo sharakiru sharakirukë a nètëmiti 'ikën, usakian 'aia kamina min 'unánti 'ain ënë mex ka Nukën 'Ibun unio 'ikë kixun. ³⁰'Aínbi kana usaími mix kikëbëtanbi 'ën upíokin 'unanin, mi 'imainun min unikamax ka Diosmi kana rakuéti 'ai kixun sinánkëma pain 'ikën.

³¹Usai anu pakëkin ka matsi chaira an xapu upíra lino a uabutiabi 'anan cebada egipcio unibunëan 'apákë a bimiñu 'ikëbi masókin 'atima okëxa, cebada 'apákë ax bërí bimibu kuaimainun ka lino 'apákë ax bërí uábu kuaini 'iakëxa. ³²Usokin 'akë 'aínbi ka trigo 'imainun centeno kakë bimi 'apákë trigo iskësaribi ax uisaibi 'ima amiribishi kotëkëankëxa.

³³Usa 'ain ka Moisésnën faraónbë banatankëx anuax

chikíkiani a émanuax kuanxun, aín məkən manámi okin Nukən 'Ibu atu ñukáxuankëxa. Ñukákëbëishi ka matsin tita pakëti 'uí 'ibúkë a 'imainun, kanákamë 'ëo sharakirukë ax bukubuti nëtéakëxa. ³⁴Usokin 'akëbëa 'uí 'ibutíma 'ianan matsin tita pakëtima 'imainun kaná banai nëtétia isi ka amiribishi 'apu faraón 'uchakëxa. Usai 'uchamainun ka 'ain unikamaribi 'uchakin, aín sinan atiaira iruarakëxa. ³⁵Usakin aín sinan iruarakin ka faraónën Israel unikama kuantanun xuisama tankëxa, Nukən 'Ibun kakëxuan Moisésnën bëráma kakësabi oi ka usai 'iakëxa.

**Champun ñu 'apákëkama
këñua bana**

10 ¹Usa 'ain ka Nukən 'Ibun Moisés kakëxa:

—Faraón kamina isi kuantu 'ain, 'ën kana a 'imainun an ñu 'axunkë aín unikama këñunbi aín sinan iruaranun 'imian, usakin kana 'ën kushin ñu 'ai kixuan isnun kana uínsaranbi atun iskëma ñu 'ati aín, ²usakin 'ën 'aia isá 'ixun kamina min bakë bëchikëkama 'imainun min xutakama ñuixuntí 'ain, uisakin karana 'ën egipcio unibumi kuaikin atun uínsaranbi isama ñu chaiirabu 'ën kushínbi 'akë kixun. Usakin 'ën 'akë, 'ain kamina 'ëx kana asérabi Nukën 'Ibu 'ai kixun mitsun 'unánti 'ain.

³Usa 'ain ka Moisés 'imainun Aarónën anu kuanxun 'apu faraón kakëxa:

—Ésai ka hebreos unikaman Dios kiaxa: ¿Uínsaran kaina 'ëx kana Diosmi rakuétimami kikë a ëni 'ëmi rakuéti 'ain? 'Ën unikama kamina, 'ë rabi kuantanun xuti 'ain; ⁴minmi 'ën kakëxunbi 'ën inibu xukëbëtama kana, iméishibi kamabi min me tsitsiruaia champu uninun 'imiti 'ain, ⁵usakin unimikëx 'aisamaira 'ixun nuturukëx ka me istisama 'iti 'ikën. An ka anu pakëkin matsin këñukinbi tëxëokë mitsun ñu 'apákë pikin këñuti 'ikën, 'imainun ka kamabi ni pëi ninu 'ikë kamaribi piti 'ikën. ⁶'Ianan ka min xubunu ubakiruanan, an mi ñu 'axunkë unikama atun xubunuribi 'ianan kamabi egipcio unikaman xubunuribi 'iti 'ikën. Uínsaran nëtënbi ka ësai ñu 'ia min papan min xutan nux unitisama 'aínbi isama 'ikën.

Ésai banatankëx ka Moisés 'imainun Aarón faraónën xubunuax kuainakëkiani kuantankëx chikíakëxa. ⁷Usakin kabiani kuankëbëtan ka an ñu mëxunkë unikaman faraón kakëxa:

—¿Urainra kara ënë unikaman nu 'ësokin 'atima oti 'ik? Usa 'ain kamina mix 'apu 'ixun atun Dios rabi kuantanun xuti 'ain. ¿Mix 'apu 'ixunbi karamina kamabi Egipto me ka 'atimatia kixun isiman? ⁸Usakian aín unikaman kakëxun ka faraónën Moisés 'imainun Aarón amiribishi kamia-këxa, kamikëxa anu 'aia ka 'ësokin kakëxa:

—Asabi ka, mitsun Dios rabi kamina kuantu 'ain. 'Aínbi kamina

kuanuxupan uikamax kara mibë kuania 'ë kati 'ain.

⁹Ësokian kakëxunbi ka Moisésnën kakëxa:

—Nu kamáxbi kananuna nun Dios rabi kuantu 'ain. Kuankin kananuna uni apan 'imainun bënábu kamabi ënkinma nun bëchikë xanu nukëbënë 'imainun nun 'arakakë ñuina kamabi buani kuaxun kananuna achúshi fiesta chaiira 'akin Nun 'Ibu rabi kuantu 'ain.

¹⁰Kixun kakëxunbi ka 'apu faraónën kakëxa:

—¡'Ën kana asérabi mitsun mi 'atimakin sinania 'unan, këmëkiani kamina kuainsatankanin! ¿Mitsun kaina sinanin min 'Ibu kara mitsubë kuantu 'ikë kixun, 'imainun karana mitsun bëchikëkama buanimi kuantanun xuti 'ain? ¹¹Mitsun sinánkë usa ka 'itima 'ikën. Usa 'ain kamina uni apan kamáxëshi mitsun 'Ibu rabi kuantu 'ain, usakin 'ati kamina kuëenkanin.

Usakin katankëxun ka faraónën 'ain unikama aín xubunua Moiséskëñun Aarón chikínun 'amiakëxa. ¹²Aínbi ka ësakin Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Min pëñan manámi okin kamina min tsatin Egipto me kamami okin sananti 'ain, champu 'aisamaira unia kamabi ënë menu 'ikë ñu 'apákë matsin titan 'akin tëokë abi këñui unitanun 'imiti 'ain.

¹³Kakëxuan Moisésnën aín tsati Egipto me kamami okin sanan

bëkinkëbëtan, ka Nukën 'Ibun abu bari urukë amixun Egipto menu suñu bëkinun 'imiakëxa, usai ka achúshi nëtë 'imainun achúshi imé bëquinëakëxa. A pëkarakëbë ka amiaxa bari urukë amiax bëkikin suñun 'aisamaira champu bënëké isi egipcio unikama ratuakëxa, ¹⁴usai 'ikin ka champun kamabi Egipto me tsitsiarakë 'iakëxa. Uinsaranbi ka usai 'iama 'ikën, ësai ka amiribishi champu a nëtéan 'ikëσαι 'itëkënu-xuma 'aia, ¹⁵'ain ka me istisama 'itánun ankëkin tsitsiruakëxa, usa 'ixun ka champun kamabi me tsitsirukin ñu 'apákë 'ain pëchi 'imainun aín bimiñu 'imainun ni matsin titan 'akin tëokë akamabi këñuakëxa. Usakian 'akëx ka pëi paxa achúshirabi iskëma Egipto menu: 'imainun ninubi pëi paxa 'aíma 'iakëxa.

¹⁶Usakian akëbëtan ka 'apu faraónën Moisés 'imainun Aarón bënëtia unun kamiakëxa, kamikëxa aia ka ësakin kakëxa:

—'Ëx kana min 'Ibu Dios ami 'uchanan mitsumiribi 'uchan, ¹⁷aínbi kamina ashikin 'ëx mimi 'uchakë ënë 'ëbë mënionankin min Dios 'ëribi ñukáxunti 'ain, ñukákin kamina champu 'aisamaira ënë kara nëtémitima 'ikë ñukáti 'ain, nun ñu 'apákëkama ka 'aisamaira okin këñuia usa aín.

¹⁸Ësakian kakëx 'apu faraónën xubunuax chikítankëxun ka Moisésnën champu nëtëminun Nukën 'Ibu ñukákëxa. ¹⁹Usakian ñukákëxun ka Nukën 'Ibun abu

bari kuabúkë amiaxa békikë a buinakín amo bëkinun 'imikëxun ka suñun champu kamabi Egipto menua achúshirabi bërutanuma parúmpapa xónsa kakë anu punun sinanxuankëxa. ²⁰Usakin 'akinbi ka Nukën 'Ibun 'apu faraónën aín nuitu iruarakín Israel unibu xuxuma 'anun sinánmiakëxa.

Nëtë béankia ñuikë bana

²¹Usa 'ain ka faraónëan Israel unibu xuisamaira tankëbëtan Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Kamabi Egipto mea bëánkitanun kamina mín mékën manámi mëshpakín naí mëtunti aín, usakinmi 'akëbë ka bëánkibukë ax mékënan mëtisa këxtuira 'iti 'ikën. ²²Kakëxuan Moisésnën aín mékën manámi sanani mëshpakëbëishi ka kamabi Egipto menu bëánkibukë chaira 'iakëxa, ²³usaía rabé 'imainun achúshi nëtë me bëánkikë 'ain ka uinu 'ikë uníxbi a rapasu 'ikë uni isi kuainima 'ianan uíxbi niama 'ikën. Usai anu 'ikëbëbi ka anua israel unibu 'ikë, aín xubukama xabá 'iakëxa.

²⁴Usai 'ikëbëtan ka faraónën Moisés kamikëx aia kakëxa:

—Mitsun 'Ibu rabi kamina kuantí 'ain, kuani kamina mitsun bëchikë mitsun xanu buani kuantí aín, 'aínbi kamina mitsun 'arakakë vaca, 'imainun ovejakama buántima 'ain.

²⁵'Aínbi ka Moisésnën kakëxa:

—Mín kamina usai kíkínma mín ñuina 'arakakë, Nukën 'Ibu Dios rabikinü rëtankëxun xaraoi kuanun

nu 'inánti aín, mixmi nun ñuina buánti kuënkëbëma ka Dios rabikin a 'ati ñuina 'aíma 'iti 'ikën. ²⁶Usa aín kananuna nun ñuina kamabëbi kuantí aín, nun kananuna 'unánima uiti ñuinaira kananuna Nukën 'Ibu rabikin rënuxun kaisti 'ai kixun. Anuxun nun rabiti anu bëbakëmapain 'ixun kananuna 'unánima añu ñu xarokin karanuna nun Nukën 'Ibu rabiti 'ai kixun.

²⁷Usai kikëbëtanbi ka Nukën 'Ibun 'apu faraón ashikin aín nuitu iruaranun sinánmiakëxa, sinánmikëxun ka Israel unikama kuantanun xuama 'ikën. ²⁸Usai 'ibi sinakin ka faraónën Moisés kakëxa:

—Ènuax kamina kuantí 'ain, kuantankëx kamina 'è isi utékenti sinántima 'ain, únsaran kaina 'utékëni anun kana 'ën suntárukaman mi 'anun 'amiti 'ain.

²⁹Kia ka Moisésnën kakëxa:

—Asabi ka mín kamina ësakin nu kain. Amiribishi kana 'ën mín bëmánan istékënuxuma 'ain.

Unin rëkuén bëchikë 'imainun ñuinakaman rëkuén tuákama këñuti kia ñuikë bana

11 ¹Nukën 'Ibun ka Moisés kakëxa:

—'Aínbi kana amiribishi bëtsi ñu 'atékënin faraón 'imainun egipcio unikaman isnun. Usa okëxun iskin ka mitsu kuantanun xuti 'ikën, mitsúxbi kuantanun xukínma ka anbi mitsu ènuax kuantanun chikínti 'ikën. ²'Aínbi kamina Israel unibu bëbu 'imainun,

xanukama ësokin kati 'ain, a 'urama 'ikë unikama 'imainun xanukama ain ñu ñukanun kamina kati 'ain, kuri 'akë ñu 'imainun manë uxua 'akë ñukama 'inanuan ñukánun kamina kati 'ain.

³ Nukën 'Ibun ka egipcio unikama Israel unibu nuibairanun sinánmiakëxa. Usa omainun ka faraón an ñu 'axunkë unikamaribi Moisés ain bana tankin cha 'imiakëxa, usomainun ka Egiptonu 'ikë unikamaribi ami rakuéakëxa.

⁴ Ashikin ka Moisésnën aín xubunuxun 'apu faraón kakëxa:

—Ësai ka Nukën 'Ibu kiaya: Ënë ñantán imé naëx, kana kamabi Egipto menu kuainakëti 'ain, ⁵usai 'ikëbë ka faraónën rëkuén bëchikë axa aín papasaribi 'apu 'iti a 'imainun egipcio unikaman rëkuén bëchikëkama axribi këñuti 'ikën, 'imainun ka an ñu 'axunkë xanu 'ain rëkuén tuá an ñu rëni tékë aín tuakamaribi këñuti 'ikën. 'Imainun ka kamabi ñuinakan rëkuén tuákamaribi këñuti 'ikën. ⁶Usaia 'ikëbë ka kamabi Egipto menuax, uní rarumati sharati inti 'ikën, uinsaranbia anun usai 'iama anun ka usai 'itëkëntima oi 'iti 'ikën. ⁷'Imainun ka mitsunmi uisakin kara Nukën 'Ibun egipcio unikama bëtan sënëma inun Israel unikama 'imia kixun 'unánun achúshi kamunanbi uní 'anan ñuina israel unikaman 'arakakë ñuina abi banotima 'ikën. ⁸Usai 'ikëbë ka an mi ñu 'axunkë min unikama ënu uti 'ikën, usa aín ka rantinpuruni tsóbukin aín 'apu

'akësokin 'ë ñukákanti 'ikën: Ënuax kuankin, kamina min unikama buánti 'ain. 'Usakin 'ë 'akëma 'aish kana kuantima pan 'ain.

Usakin katankëx ka Moisés faraónën xubunuax nishkë 'aish chikíakëxa. ⁹Chikíkiani kuankë 'ikë ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—'Apu faraónën ka mitsun kakëxunbi kuaisama tanti 'ikën, usai 'ikëbëtan kana 'ën 'aisamaira atun iskëma ñu Egipto menu 'ati 'ain.

¹⁰Usakian kakëxun ka Moisés 'imainun Aarónën 'apu faraónën ismainunbi an iskëma ñu 'akëxa, 'aínbi ka Nukën 'Ibun usaía 'inun 'imikë 'ixun 'ain nuitu iruarakin faraónën Egipto menu 'ikë Israel unikama kuantanun xuama 'ikën.

Usakian Pascua nëtë 'ati ñuikin Israel unikama Diosan ka bana

12 ¹Nukën 'Ibun ka abë banakin Moisés 'imainun Aarón, Egipto menuxun ësokin kakëxa: ²Ënë 'uxë ka bëtsi 'uxë-sama mitsunan 'iti 'ikën, 'imainun ka anun baritia bënënu 'irukë 'uxë 'iti 'ikën. ³Ësokin kamina kamabi Israel unikama kati 'ain:

Ënuax mapai rabé nëtë ënë 'uxë 'irukëbëtan ka unín an 'arakakë carnero 'aíma 'ain, cabra achúshi achúshi uní kamaxunbi bëti 'ikën. ⁴'Imainun ka uix kara 'itsamashi aín xubunu 'ia an këñukin ñuina nami pisama 'ain ka, xubu 'ibun a 'urama 'ikë uni kuëntankëxun abë timéxun piti 'ikën,

uiti uni kara tupuntankëxun ka atun piti sënëñbi 'inánti 'ikën. ⁵A ñuinakamax ka aín bënë achúshi baritiañu 'aish, uisaibi 'ikëma aín upíira 'iti 'ikën, a kamina carnero bëna 'akima cabra bëna 'ati 'ain. ⁶Usa aín ka a ñuina ënë 'uxë catorce nëtë 'itamainun bërúankë 'iti 'ikën, 'imainun ka a nëtë 'ikëbëtan achúshi achúshi Israel unibunën xupibukëbëtan rëti 'ikën. ⁷Rëkin ñuina aín imi bitankëxun kamina mitsun xubu anuxumi nami pikë aín xëkuënu 'ikë i, anun atsínkiantinu a unántiokin shiti aín. ⁸'Anan kamina aín nami a imé ñunantankëxun anun chamiti ñu këñuma 'akë pán 'imainun pëi mukakëñun piti 'ain. ⁹'Imainun kamina achúshi aín sanirabi paxa pianan 'aruxun pitima 'ikën. Kamabi ñuinanën maxká 'ain taë 'imainun aín puku akamaribi ka tsinu xuijë 'iti 'ikën, ¹⁰'imainun kamina ëmëishi 'anuxun tëxëokinma ankëkinshi piti 'ain. Pianan kamina 'ain tëxëkëkama a këñukin xaroti 'ain. ¹¹Ënë nëtëx ka anun kamabi Dios kikë 'ati 'ën mitsu kakë 'ikën, usa aín kamina bërámashi mitsun chupa pañuanan mitsun taxaka tañuanan kuantishi 'ixun bënëkinshi mitsun tsati mëtikixun piti 'ain, 'anan kamina Pascua kakë nëtë Nukën 'Ibu rabikin ñuina nami xaronan a piti 'akë a piti 'ain. ¹²A imé kana 'ëx kamabi Egipto menu inúkin kamabi egipcio unikaman xubunua aín rëkuén bëchikë 'anan a unikaman

ñuinanën rëkuén tuákama ñumiti 'ain, 'ëx kana Dios a 'ain. 'Imainun kana Egiptonu 'ikë unikaman rabikë dios 'atima oti 'ain. 'Ëx mitsun 'Ibu 'aish kana ëesai kin.

¹³Ñuinakan imi ax ka anúnmi mitsun xubu xëkuë anumi 'ikë a 'unántiokin shiti 'iti 'ikën. Usakin 'akin 'ën egipcio unikaman rëkuén bëchikëkama këñúmikëbëbi ka mitsun bëchikëkama achúshirabi bamatima 'ikën, imin xubu xëkuë shikë a isi 'ëx amotan inúkëbë ka këñutima 'ikën.

¹⁴Ënëx ka anëtë sinankinmi mitsun 'ë rabikin achúshi fiesta chaiira 'ati 'ikën. Usa 'ain ka ënë bana kikësabiokin ënkinma aín papakaman 'ásabiokin mitsun bëchikëkaman a sinánkin 'ati 'ikën. ¹⁵Ënë nëtë inúkin kamina anun chamiti ñu këñuma 'akë pán mapai achúshi 'imainun rabé nëtë sënëñmikin piti 'ain; usa 'ain ka a nëtë 'ikëbëtan uix kara anun pán chamiti ñu aín xubunu nankë 'ikë an aín xubunua bixun niti 'ikën. Uin kara ënë bana tankima anun chamiti ñu këñun 'akë pán mapai achúshi 'imainun rabé nëtë ënën, pia ax ka Israel unikaman a rapasu 'imikima chikínkë 'iti 'ikën. ¹⁶Usa 'ain kamina a nëtë 'irutabakëbëmi timékë, a nëtëñ timëkamé 'ëoxun mapai achúshi 'imainun rabé nëtë sënëñmi timëxun 'ë rabiti aín. A nëtëkaman ka Israel unikaman aín ñu mëi kuankima, aín piti achúshi achúshi unin a fiesta 'akin piti 'ati 'ikën. ¹⁷Anun chamiti ñukëñunma pán 'ati nëtë 'ikëbëtan

kamina mitsun a nētē sinánkin kamaxunbi timéxun achúshi fiesta 'akin 'è rabiti 'ain, a nētēx ka anun 'èn mitsu Egipto menua chikífan nētē 'iti 'ikèn. Usa 'ain ka ènē bana kikésabiokin ènkinma mitsun 'ásabiokin min bëchikē 'imainun min babakaman a sinánti 'ikèn. ¹⁸Mitsun kamina anun pán chamiti këñuma 'akē a pikin catorce nētē sènénkē a ñantabukëbëtan, pikin taëoëxanxun kamina a 'uxëmbi veintiuno nētē ñantabukëbëtan sènëonti 'ain. ¹⁹Usa 'ain ka akëñun pán chamiti ñu, mapai achúshi 'imainun rabé nētē mitsun xubunu 'itima 'ikèn, uin kara anun pán chamiti ñu këñun 'axun pán pia ax ka Israel unikama 'imainun bëtsi menu 'ikē 'aíshbi atubē tsókē atúxribi ka chikínkē 'iti 'ikèn. ²⁰Usa 'ain kamina, anun pán chamiti ñukëñun 'akē a nētën pitima 'ain. Uinu karamina mitsux tsotin anuxunbi kamina, anun chamiti këñuma 'akē pán piti 'ain.

²¹Usa aín ka Diosan kakésabiokin Moisésnën Israel uni 'ain kushikama kamiakëxa, kamikëxa aia ka kakëxa: Anu rikianxun kamina Israel unikama mitsun kamaxunbia achúshi achúshi papan carnero bakē bërí kanikē achúshi achúshi unin aín aintsikamabëtan Pascua nētē inúkin piti rëti bënun kamina kati aín. ²²Rëkin kamina xampa chami aín imi biti 'ain. Bitankëxun kamina sëbunkin hisopo kakë ro pëñan aribi biti 'ain. Bixun kamina ñuina imi ami chabóxun

anun kamabi mitsun xubu xëkué 'imainun itáribi anun 'unánti okin shiti 'ain. Usakin 'atankëx kamina pëkaratisama 'ain mitsun xubunuax chikítima anu pain 'iti 'ain. ²³Usokin 'akē ka Nukën 'Ibun egipcio unikaman rëkuén bëchikē bamatanun këñumi inúkinbi xubu xëkué imin shikē isi ka a 'urama oíma amotan kuainti 'ikèn. Usa 'ain ka Nukën 'Ibun an uni bama-mitia xukē aín ángel mitsun xubunu atsínun 'imitima 'ikèn. ²⁴Ènëx ka mitsun a tanti bana 'ikèn, 'imainun mitsun rëbúinki kamanribi xëñibua 'aínbi tanti bana 'èn 'inánkē 'ikèn. ²⁵Usa 'ain kamina Nukën 'Ibun ax kikésabiokin mitsu 'inánti me anu kuanx anu tsókinbi ax kikésabiokin ènē fiesta, kamabi baritia 'irukëbëtan 'ai ami sinánti 'ain. ²⁶Usakin 'aia ka mitsun bakē bëchikëkaman ènē ñu iskin mitsu ñukati 'ikèn: ¿Añu 'anux karanuna èsai timéti 'ain? ²⁷kixuan mitsu ñukákëxun kamina kati 'ain: Ènē ñuinanëx ka Pascua inúkin xaronan, Nukën 'Ibu rabikin 'akē 'ikèn. Ènē nētën ka Egipto mekama oi kuanxin egipcio unikaman rëkuén bëchikëkama bamamikinbi, Israel unikaman xubu isi a 'urama oíma a uri inúkin Egiptonu 'ikē nun aintsikama uisabi okima iémiakëxa.

Usakin atun kaia Moisés sënénkëbëishi ka Israel unikama rantinpuruni tsóbukin Dios rabiakëxa, ²⁸usai pain 'ikiani kuantankëxun ka kamabi ñu usakin 'anúan Nukën 'Ibun Moisés 'imainun Aarón kakésabiokin 'akankëxa.

**Unin rëkuén
bëchikëkama ñua bana**

²⁹A imé naëx ka Nukën 'Ibun egipcio unikaman rëkuén bëchikëkama këñumiakëxa faraónën rëkuén bëchikë aín papa 'ikësa-ribitia 'apu 'iti aribi amiakëxa, 'imainun ka sipunu 'ikë unin rëkuén bëchikë kamakëñunbi 'ain ñuinanën rëkuén tuákamaribi këñumiakëxa. ³⁰Usai 'ikëbë ka ñantan 'apu faraónbë an ñu 'axunkë unikama 'imainun kamabi unikamax niruakëxa, nirui ka 'aisamaira unikamax nitéxëti ini kamabi Egipto menuax anun paëi rarumakëxa. Usai 'ikëbë ka uinu 'ikë xubunubi unin rëkuén bakë bëchikë bamakëmama 'aíma 'iakëxa. ³¹Usaia 'ikëbëtan ka a 'imébi 'apu faraónën Moiséskëñun Aarón kamiakëxa, kamikëxa aia ka kakëxa:

—Ënuax kamina mitsux 'ën unikama ëbiani, Israel unikama ubani kuantí 'ain. Kuanxun kamina a rabikatsimi kikankë mitsun 'Ibu rabi kuantí 'ain. ³²Kuankin kamina mitsun oveja, vacakama kamabi buani, uisakiani kaina kuainsatani usakiani kuanxun kamina mitsun, Dios ñukákin 'ëribi ñukáxuni kuantí 'ain.

³³Usakin katankëxun ka egipcio unikaman aín menuaxisa kuantanun kixun Israel unikama bënëakëxa, kamabi uníxa këñutisa sinánkin. ³⁴Usa 'ain ka Israel unibunën anun pán chamiti ñukëñunma tunküakin 'akë harina, ami chëkatia 'akë i pará

akëñunbi, ain chupan maranbun-kin nëaxun papiakëxa. ³⁵'Anan ka Moisésnën kakësabiokin, egipcio unikama ain kuri 'akë ñu 'imainun manë uxua 'akë 'imainun chuparibi ñukákankëxa. ³⁶Ñukatia ka Nukën 'Ibun egipcio unikaman upíokin nuibakin Israelkaman ñukákëxun, ñu 'inaíshinun kixun sinánmiakëxa, usakin aín ñukama 'inántankëxun ka egipcio unibunën Israel unikama kuantanun xuakëxa.

**Israel unibu Egipto
menuax chikia bana**

³⁷Usa 'ain ka Israelkama Ramsés kakë ëma anuax taën kuani Sucot kakë ëma anu kuankëxa. Usa 'aish ka xanu 'imainun uniakë xukama 'akëñuma tupúnkëx, seiscientos mil uni axa suntáruisa uni kamaishi 'iakëxa. ³⁸Kuankëbë ka atubë bëtsi bëtsi menu 'ikë unika-maxribi kuankëbë 'aisamaira uni kuankin atun 'arakakë ñuina ovejakama vacakama buánkëxa. ³⁹Usai kuanuxun atun ñu mënioi ka anúan aín piti 'atibi 'aíma 'iakëxa, egipcio unibunëan aín menuax kuantanun chikínkëx, usokëx kuankin ka anun chamiti ñu këñuma 'akë harina Egipto menuxuan mëníokin maranbunkë kachakëma a xuiakëxa.

⁴⁰Usa 'ain ka Israel unibu cuatro-cientos treinta baritia Egipto menu pain tsóti néa 'iakëxa, ⁴¹'imainun ka anúan cuatrocientos treinta baritia, aín chaitiokëkama Egipto menu tsónux bëba a nëtë sënënkë a nëtënbí ka Israel unibu atún 'Ibun

a menua chikíankëxa. ⁴²A imé ka Nukën 'Ibun Egipto menua atu chikinuxun bëruanëakëxa. Usa 'ain ka Nukën 'Ibun a sinánkin a 'imé 'ikëbëtan Israel unikaman aín chaitiokëkaman 'asábi okin aín rëbúnkikamanribi Nukën 'Ibu rabi-kin kamabi baritian usaribi okin 'uxkinma a imé bërúankëxa.

**A isiania Israel unikama
kuanti nètën kuin 'imianan
xupibukëbëtan tsi rëkirukësa
'inun Diosan 'imia**

13 ¹⁷Kuantanun 'apu faraónën xutia ka Israelkama, Diosan anun filisteokaman menu kuantu bai puntë 'anun uánma 'ikën, a baixa puntë 'aish 'urama 'áinbi ka Israel unikama kuaníbi filisteo unikaman 'akëx rakuéti 'akananima Egipto menu kuantënkënti sinánkin. ¹⁸Usa 'ain ka Diosan Israel unikama anu uni 'ikëma me anun kuankian parúmpapa xónsa kakë a ratanarati kuanun 'imiakëxa.

'Imikëx ka Egipto menuax kuani Israelkaman suntáru kuan-
kësa usarabi kiani kuankëxa. ¹⁹Kuankin ka Moisésnën José ñua aín xo buanuxuan binun bimiakëxa, ñukëma pain 'ixuan aín xukénkama Josénën kásabiokin ka Israelkaman usakin 'akëxa. Usakin katankëxun ka ësokinribi kakëxa: Asérami ka Diosan usakiani kuania mitsu 'akinti 'ikën; 'akinkëx kuankin kamina 'ëx ñua 'áinbi 'ën xo ënë menua bibiankin buánti 'ain.

²⁰Usakiani Sucot kakë me anuax kuanx ka Israelkama Etam kakë

ëma chukúma anu pain 'iakëxa, ax ka anu uni 'ikëma me pëukukë a 'iakëxa. ²¹Anuax kuankëbëtan ka Nukën 'Ibun a isiania kuanun kuin nètën anúan kuanti bai anu rëkuénmiakëxa, rëkuénmianan ka iméribi tsin rëkirukin péka-
kësa 'itánun an imé atu kuania pékati 'imiakëxa. Usakian 'akëbë ka, nètën kuananbi iméribi kuan-
këxa. ²²Kuani ka nètë kuin axa rëkuénkiankëbë a ënima atux a isbiani anunbi nètën kuankëxa, 'imainun ka iméribi tsin rëkirukin pékakësa 'itanun pékanëakëxa.

**Israel unibu parúmpapa
xónsa shitá bana**

14 ¹Ësokinribi ka Nukën 'Ibun Moisés abë banakin kakëxa:

²Ësokin kamina israel unikama kati 'ain, kuantëkëntankëxa Pi-hahirot bëtanain Migdol 'imainun parúmpapan nëbëtsionkë Baal-sefón kakë ëma a bëtanain. Anuxun aín chupa këxtú xubusa okin 'atankëxa parúmpapa kuébi anu bukubunun kamina kati 'ain. ³Usáimi mitsux 'ikëbëtan ka 'apu faraónën sinánti 'ikën: israel unikamax ka uimiu kara kuanti 'ikë kixun 'unánima anu uni 'ikëma menuax kuaínbëkini nitsia kixun. ⁴'Áinbi kana 'ënbi faraón aín sinán iruarakin, aín suntárukama mitsux kuania nuitanun xunun sinánmiti 'ain; usakin 'aiabi kana 'ën faraón këñunbi aín suntárukama 'ën kushi ismiti 'ain, 'imainun ka egipcio unikaman 'ëx kana kamabi unikaman 'Ibuiara 'ain kixun 'unánti 'ikën.

Usakin ka israel unikama 'akëxa.
⁵Usaia atux 'imainun ka Egiptonu 'ikë 'apun Israel unikama ka abatia kixun chaniokania kuakëxa. Usakin chaniokia kuati ka 'apu faraón 'imainun an ñu 'axunkë aín unikama atumi sinani kánani kiakëxa: ¿Uisoti karanuna israel unibu kuantanun xuan, uin kara bërí nukama ñu mëëxunti 'ik?

⁶Usai pain kanantankëxun ka faraónën aín suntárükama caba-llonën nikinkë akama mëñionun 'amiakëxa, 'amitankëx ka aín suntárükama buani kuankëxa.
⁷Kuankin ka seiscientos caba-llonën nikinkë anuaxa 'akanankë aín upíirabu bianan kamabi caballonën nikinkë Egiptonu 'ikë buánkëxa, anun ka suntárunën kushikama achúshi achúshinëx kuankëxa. ⁸Nukën 'Ibun aín sinan iruaranun 'imikëxun ka faraónën aín suntárükamabëtan, Israel unikama kuania nuiakëxa; Diosan aín kushínbi chikinkëx kuaniabi ka usakin 'akëxa.

⁹Nuibiani kuani ka egipcio suntárükama, rafrinëx caba-llonën nikinkë anun kuanmainun rafrinëxribi ain caballo anuaxa 'akanankë anúnribi kuankin israel unikama nuibianxun nuküakëxa, parúmpapa kuëbí anua Pihahirof 'imainun Baal-sefón kakë ëma a 'ukëmanan atun chupa xubusa okin 'ax anu bukukëbi nuküakëxa. ¹⁰Atu nukui kuania faraón 'imainun egipcio suntárukama 'aisamaira kiania 'urakëo isi ka Israel unibu ratuti 'itsaira

rakuëakëxa, rakuëkin ka munuma banakin Nukën 'Ibu atu 'akinun kixun ñukákankëxa. ¹¹Ñukákin ka Moisésribi ësokin kakëxa:

—¿Uisati karamina anuaxbi bamanuma Egipto menua nu chikínbëtsinkin anu uni 'ikëma me ënuax bamanun nu bëan? ¿Añu kupín kaina nu ësokin 'an? ¿Uisa kupín kaina nu Egipto menua chikían? ¹²Ësai 'iti 'unánxun kanaanuna Egipto menuxun mi kan: Ënuxunbi egipcio unibu ñu mëëxunun kamina nu ënti 'ain. ¡Usa 'ain kanaanuna tëmëraikinbi atu ñu mëëxuni anu uni 'ikëma menuax bamai utima 'ian!

¹³Usai kikianiabi ka Moisésnën kakëxa:

—Kamina rakuëkantima 'ain. Mitsun kamina 'atima okin sinánkima chuámashirua tankin bëría Nukën 'Ibun mitsu 'iëminuxun ñu 'aia isti 'ain, uínsaranbi kamina egipcio unikama amiribishi bërími iskankësa okin istëkënxuma 'ain. ¹⁴Mitsux kamina 'atimakin sinani bënëtima 'ain, Nukën 'Ibun ka ënë ñukama mitsu mëñoxunti 'ikën.

¹⁵Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—¿Uisoti kaina min 'ë 'akinun kixun kain? Israel unikama kamina rakuëtima abi kuanun kati 'ain. ¹⁶Min kamina min tsati bikin parúmpapa paná rabëtanun amiokin sananti 'ain, anúan israel unibu kuantanua me rakati ëskitanun. ¹⁷Ën kana egipcio unikama aín sinan iruarakin mitsu kuania nuinun 'amiti 'ain; usai 'ia kana

'ën kushi ismikin 'apu faraón aín suntárukama 'imainun kamabi aín caballonën nikinkë anuaxa 'akanankë a kamakëñunbi uisa kushiñu karana 'ëx 'ai kixun isnun ismiti 'ain. ¹⁸ Usakin 'ën kushi ismikin 'apu faraón kamabi aín suntáru 'imainun aín caballonën nikinkë anúan 'akanankë a kamakëñunbi 'akë 'ain ka egipcio unibunën 'ëx kana asérabi Israel unibunën 'Ibu 'ai kixun 'unánti 'ikën.

¹⁹ Usai israel unibu kuani parúmpapa abu kikiani kuankëbë ka Diosan ángel rëkuéñkiankë ax atu kaxú tsianakëxa, tsianakëbë ka usaribiti nëtë kuin rëkuéñkiankë axribi suntárukama a bëarati Israelkama kaxú tsianakëxa. ²⁰ Usakian nëbëtsi

rabé okin kuinan pékakëx ka israel unikamax xabánu 'iakëxa, 'imainun ka egipcio suntárukama ax iménu 'ixun iskasmakin a imé israel unikama nukunun nukumiama 'ikën. ²¹ Usa 'ain ka Moisésnën aín tatsi bikin Nukën 'Ibun kakësabiokin parúmpapami okin sanankëxa, usokëbëtainshia Diosan 'imikëx ka amiaxa bari urukë amiax a imé suñu kushi bëquinëakëxa. Usai 'ikëbë ka parúmpapa nëbëtsi baka ënanani amo rabé chairra 'inun panárabéakëxa. Usakin Nukën 'Ibun 'imikëbë ka me ëski raka-këxa, ²² usai baka panárabëti amo rabé chairui mëmiu 'ianan mëkeu 'i me ëskikëbë ka anun israel unikama sikarakëkankëxa.

Amo rabé chairui me rakatanun parumpapa tëara-bëkëbë israel unikama sikarakëa.

²³Usai 'ikëbë ka kamabi caballo-nuax 'akanani kuankë 'imainun faraónën suntárukama 'imainun atun caballonën nikinkëkama an atu kaxú 'atsinkiani kuankin parúmpapa nëbëtsin obiankin nuibiankëxa; ²⁴'aínbi ka pëkarakuatsínkëbëtan Nukën 'Ibun egipcio suntárukama nëtë kuin tsi rëkirukësa anuxun iskin aín caballonën nikinkë akamaxa chakanani masónanun 'imiakëxa; ²⁵usaia 'inun 'imikian Diosan atun caballonën nikinkëkaman taë menu takáshki ëchikibunun 'imikëbë ka egipcio suntárukama kuankasmakëxa. Usai 'ikëbë ka egipcio suntárukama munuma sharati kikankëxa:

—Israel unikama ëbiani kuanun ka kuan, atun 'Ibun ka anun rabanan nékin nu 'atimoia.

²⁶'Aínbi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Parúmpapami oi ka mëshpat, amiribishi timéti biranankian 'umpaxan egipcio suntárukama atun caballonën nikinkë 'imainun axa caballo-nuax 'akanankë akama këñunbi mapui baka rakarakëtë-këntanun.

²⁷Ësakin Diosan kakëxun ka Moisésnën aín tsati bikin parúmpapa mi mësukin sanankëxa, sanankëbë ka pëkarakuatsínkëbë 'umpax anua rakákë anubi rakarakëtëkëankëxa. Usai 'ikëbë abánux kuainiabi ka egipcio suntárukama parúmpapa rakarakëtëkënkín mapuakëxa, usakin ka Nukën 'Ibun atu bakan këñunun

'amiakëxa. ²⁸Usai amiribishi anuaxa panárabëti ëskikë anubi rakarakëtëkënkín ka 'umpaxan, aín caballonën nikinkë a 'imainun aín caballo-kama këñunbi israel unibu nuibiani parúmpapa nëbëtsin kikianiabi, achúshira faraónën suntárubi iétanuma nanémikin këñumiakëxa. ²⁹Usai 'ikëbëbi ka israel unikama anun kuanun parúmpapa tëarabëti me 'inun ëskikë anun sikarakëakëxa usai 'i ka 'umpax kuëtú 'ikësaí amorabé chairui bëtsi mëmiu 'imainun bëtsi mëkëu 'iakëxa. ³⁰Usakin ka a nëtëkaman Nukën 'Ibun israel unibu, egipcio unibunën 'anuxun nuibianiabi iémiakëxa, iémikëxun ka israelkaman kamaxunbi egipcio suntárukama bakan këñúkë parúmpapa kuëbí bëspúbëspuabu isakëxa. ³¹Usakian Nukën 'Ibun ain kushin Egiptonu 'ikë unikama 'aia isi ka israel unibu Nukën 'Ibu rabi, ami katamëti rantinpuruni tsóbuti 'ianan Moisésnën kakë-sabiokin aín bana kuakankëxa.

Moisés Dios rabi kanta bana

15 ¹Usa 'ain ka Moisés 'imainun israel unibunën ain 'Ibu Dios a rabi ami kantakin kakëxa:

Ën 'Ibu Dios rabi kana ami kantati 'ain, an ka 'ën iskëma ñu 'akin parúmpapanu kamabi caballo 'imainun anu 'ikë unikama nanémiaxa.

²Ëx ami kantaia ka kuation, an ka 'ë kushionan

- iémiaxa, ax ka Dios 'ën a rabiti 'ikën.
 Ax ka 'ën papan Dios 'ikën, usa 'ikë kana asábi ka kakin rabiti 'ain.
- ³ Nukën 'Ibu ax ka 'akanankë unisamaira 'ikën, jusa 'aish ka Nukën 'Ibu ax ain anëira 'ikën!
- ⁴ Usa 'ixun ka Nukën 'Ibun parúmpapanu faraónën suntárukama, anun nikë caballonëan nirinkë akama këñunbi nanémiaxa; jNanémianan ka suntárunën kushi ain upíbu parúmpapa xónsa kakë anu nanémiaxa!
- ⁵ Usai 'ia kamabi atux maxá 'ikë sai parúmpapa nëbëtsi nanëtia ka baka panarabëkë an biranakin mapuaxa.
- ⁶ 'Ën 'Ibu, min mëkën mëkeu kushiira 'ixun kamina, an nu 'akatsi 'ikë unikama këñuan.
- ⁷ Mix kushiira 'aish atumi nishkin kamina an mimi 'ati makin sinánkë; unikamax basi chushikë nénkësarishi bakan këñukëx 'inun 'imian.
- ⁸ Suñumi kushiira bëkimikëbë ka parúmpapa panárabëti amo rabé chairuaxa; chairui ka baka ain nëbëtsin bëchunkë shaíkima anubi 'iaxa.
- ⁹ Ax numi nishkë unikaman ka sinánkë 'iaxa: Uinua karanuna nukúti 'ain, anua nukui kuanuxun kananuna nuiti 'ain, nukuxun 'atankëxun ain ñukama bitankëx kananuna mëtikananti 'ain. Usakin 'ax kananuna asábi 'iti 'ain, nun manë xëtokë a bikin anun 'akin kananuna atu këñuti 'ain.
- ¹⁰ 'Aínbi kamina atu suñu kushiira bëkimikin parúmpapanu nanënun 'imian, usai 'i ka baka kushiira nëbëtsin manë 'ié nanékësa 'inun nanéaxa.
- ¹¹ 'Ën 'Ibu, juinu 'ikë bëtsi diosaxbi ka mibë sënënim! jUixi ka misaribi chaiira 'ianan upíira 'ixun ñu 'atima 'ai 'uchakëma 'aíma 'ikën! jMin kamina a iskëma ñu 'anan ami rakuéti ñuribi 'ain! jUsa 'ikë kananuna mishi rabiti 'ain!
- ¹² Min kamina min kushínbi. Egiptonu 'ikë unikama bakan mapukin këñunun 'amian.
- ¹³ Min kamina min unikama 'itsaira nuibatin, usa 'ixun kamina min kushi chaiira 'ixun nukama iémikin 'akian; usa 'ain kamina anuxun mi rabiti xubu anuxun rabikë 'iti 'ain.
- ¹⁴ Usai nux kuania kuati ka bëtsi bëtsi menu 'ikë unikama rakuëtan bamai

- bërëti 'ikën, usai 'ikëbë ka filisteo unikamaxribi aín sinan bëtsi sinani rakuéti 'ikën,
- ¹⁵ usaiá 'imainun ka Edomnën suntárunën kushikamaxribi ain ratúkëninshi uinkasmakësa tani 'iti 'ikën, 'imainun ka Moabnën 'apukamaxribi aín ratúkëninshi bërëti 'ikën, usai 'imainun ka cananeo unikamaxribi bëráma 'iásai kushima aín sinan nètéti rakuéti 'ikën.
- ¹⁶ Mix kamina Nun 'Ibu 'ain, atux ka ratuti 'ikën, 'imainun ka rakuékanti 'ikën, atúxa kuainima maxá 'ikëσαι bukunun min kushínbi 'iminun kana mi kain, usa 'ain kamina min unikama inútamainun bërúanti 'ain, nukamax kananuna min unibu 'ain.
- ¹⁷ Mix kamina Nun 'Ibu 'ain, mínbi kamina upíira me anu nux 'itimi kaískë anu nu buánti 'ain, anu xëníbua 'aínbi nux tsónun kamina kaisakën, mínbi kamina anuxun mi rabiti xubu 'ati sínánxuankën.
- ¹⁸ ¡Nun 'Ibu mix kamina 'apuira 'aish uínsaranbi këñutima oi tsoti oi uniakën!

María Diosmi kanta bana

¹⁹Faraónën suntárukama anúan 'akanankë caballonën nikinkë akama 'imainun anuaxa 'akanankë

atun caballo akamabëbi kuani parúmpapa nëbëtsin 'ikianiabi ka israel unikaman 'Ibun baka atu mapumiakëxa, usai 'imainun ka Israel unibunëx parúmpapa tëarabëti me ëskikë anun kuan-kësa kiani shitákëxa. ²⁰Usai 'ikë-bëtan ka an bana ñuikë María, Aarónën chirabakën, aín manë sharíkati bitsi sharíkai ransakëxa, ransakëbë a kamabi xanukamaxribi atun manë sharíkati bitsi a nuibiani abë ransakëxa,

- ²¹ usai 'ikin ka Maríanën kamabi xanu Dios rabi kantanun ka ukan kixun kai: Nun 'Ibu rabi ëσαι kantai kiakëxa, an ka nu iémikin nun iskëma ñu 'akin faraónën suntárukama aín caballonu 'ikëkama parúmpapanu nanémiaxa.

'Umpax muka 'ia ñuikë bana

²²Usakin Dios pain an iémikëxun rabbitankëx sënënkë ka Moisésnën israel unikama xónsa kakë parúmpapa kuëbí anuxun kabiankin tsuákarubiankin buánkëxa. Buánkëx ka anu uni 'ikë me aín rëbumi kikiani kuankëxa, usai kuanika rabé 'imainun achúshi nëtë 'ikiani kuan-kinbi ka a xëati 'umpax mërama 'ikën. ²³Usai kuani ka Mará kakë me anu bëbakëxa, bëbakín anua 'ikë 'umpax xëanuxun tankinbi ka muka 'ikë a 'umpax xëama 'ikën. Usa 'ikë ka israel unibunën a me Mará kakin anëakëxa, (ax ka muka ki kikë bana 'ikën).

²⁴Usa 'ain ka Israel unibunëx ñukákanani Moisésmi 'atimati banai tsuákirui kanankëxa: ¿Añu 'umpax karanuna xëati 'ain?
²⁵Usai ami 'atimai banakania kuakin ka Moisésnën Nukën 'Ibu isa 'akinun kixun ñukákëxa, ñukákëxun ka Diosan Moisés i pëñana-këké men menkikë a ismiakëxa. Ismikëxun aín pëñan tsasikin bixun ka Moisésnën 'umpax nu niakëxa, nikëbëshi ka muka 'umpax ax xëatisabi 'inun aín muka nëtëakëxa.

Anuxun ka Nukën 'Ibun israelita unibu tankëxa, tankin ka uisai kara 'ia isnuxun achúshi bana usaía atux 'iti 'inánkëxa.
²⁶'Inánkin ka kakëxa: 'Ëx mitsun Dios 'ixun kana ësokin mitsun kain, 'ën kuëenkësa okin 'anan, 'ën mi kakë ëné bana tankin ax kikësabiokin 'akëbëtan kana, uisa ñubi an mikama 'atima onun egipcio unikamanu xukësokin xutima 'ain, 'ëx kana Nukën 'Ibu an mitsu uisaibi 'itima okin bërúankë a 'imainun, uinu kaina kuani anuabi mitsu 'ën uni 'ikë bërúanti a 'ain.

²⁷Ësakian Diosan kakëx kuanx ka Elim kakë, anua mapai rabé 'imainun rabé xëxá upíra shióbumainun setenta xëbin, 'ikë a baka 'urama anu 'i bërúakëxa.

**Diosan maná kakë
piti 'inan bana**

16 ¹Usai Elim kakë anu pain 'itankëx anuax kuanx ka kamabi Israel unibu anu uni

'ikëma me Sin kakë anu bëbakëxa, a mex ka Elim kakë anua naësa xëbinamë 'ëo 'ikë Sinaínën nëbëtsi rabé okë 'iakëxa. Anúan Egiptonuax chikíké a 'uxë rabé 'irukë anun quince nëtë 'ikëbë ka bëbakëxa. ²Usa 'ain ka anu uni 'ikëma menuax Israel unibu Moiséskëñun Aarón kuami kikankëxa. ³Ki ka ësai kanankëxa: Mitsun kamina anu uni 'ikëma menuax numin 'i tëmërai këñunun nukama bëan, uisati kara Nukën 'Ibun nu Egipto menuaxbi këñunun nu 'imikëma 'ikën, anuxun kananuna 'akëñuma pananx tsókima kënti buákakin 'arukë puchákin nami nun kuëenkësa okin piakën.

⁴Ësai kia kuanxin ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—'Ën kana atúan pinun naínu 'ikë piti 'aisamaira 'inánti 'ain. Usa 'ain ka unin kamabi nëtëan ain piti biti 'ikën, aín xubunuax chikixun ka achúshi nëtëan piti-bëtan sënënbi biti 'ikën. Uin kara 'ëx kikësabiokin 'aia isanan kana uin kara 'aima isti 'ain. ⁵Mapai achúshi 'imainun achúshi nëtë 'ikëbëtan ka unin, ain xubunuxuan rabé nëtëan pitibëtan sënënbi biti 'ikën, bikin ka achúshi nëtëan bikë a inumikin biti 'ikën.

⁶Usakian Diosan kakëxun ka Moisés 'imainun Aarónën Israel unibu kakëxa:

—Ëné xupibukëbëtan kamina Nukën 'Ibunbi ka Egipto menua chikínbëtsinkin mitsu

bëaxa kixun 'unánti
'ikanin,

⁷ 'anan kamina iméishi
pëkarakëbëtan ka Nukën
'Ibun ain kushin usakin
ñu 'aia kixun mitsun isti
'ain; an ka mitsun 'atimai
ami banakankëxun kuaxa.
¿Uisa kupín karamina
mitsun nux karanuna
ui 'ai kixun 'unánima
banain?

⁸ Katankëxun ka Moisésnën
ësakinribi katëkëankëxa:
—Ënë xupibukëbëtan
kamina ami piti nami
Nukën 'Ibun mitsu
'inánmainun biti
'ain, bionxun kamina
pëkarakëma 'aínshi
pánribi biti 'ain, an ka
mitsúxmi ami 'atimati
banakëxun kuaxa. Uisa
kupín, ¿Ui karanuna nux
'ain? Mikamax kamina
numi 'atimai banakëma
'ain. Nukën 'Ibumi
kamina 'atimai banan.

⁹ Usakin atu katankëxun ka
Moisésnën Aarón kakëxa:

—Kamabi Israel unibu kamina
Nukën 'Ibu kakëxun kuati
timénun kati 'ain, an ka atúxa a
ñui 'atimai banaia kuaxa.

¹⁰ Kixuan Aarónën atu kakëxun
kuakian Israel unikaman bukuxun
anu uni 'ikëma me au bësukin
iskankëxbi ka bënëtishi nëtë
kuinsa mëuxuan, Nukën 'Ibun
ain kushin barin 'akësamaira
okin pékakëx ichutia iskankëxa.

¹¹ Iskëbëtan ka Nukën 'Ibun Moisés
kakëxa:

¹² —'Ën kana Israel unibu 'ë
ñui 'atimai banaia kuan. Usa 'ain
kamina ësokin a unikama kati
'ain: Xupibukëbëtan kana a piti
nami mitsu 'inánti 'ain. 'Imainun
kana ënë pëkarakëbëtan anun
puchakimi pikanun pán mitsu
'inánti 'ain. Usakin 'akin kamina
'ëx kana min Dios 'ai kixun
'unánti 'ain.

¹³ Usa 'ain ka a nëtë ñantabu-
këbë, 'umpanxonëmë 'ëo anua
atux 'ikë, aín xubunubi rikuatsian-
këxa, a pëkarakëbëtan iskëxbi ka
anua atux 'ikë kuainakëkë sënénbi
nibitan chabónëkë 'iakëxa. ¹⁴ Usa
'ain ka nibí ëski ain kuin nirukë-
bëtan iskinbi ka ñu upíira 'atsa
putu menu rëukukë iskësa anu uni
'ikëma menu 'iakëxa. ¹⁵ Usai ñu 'ia
iskëma 'aish ka Israel unibu ratuti
kanankëxa: “¿Añu kara ënëx 'ik?”
Kananiabi ka Moisésnën kakëxa:
Ënëx ka Nukën 'Ibun mitsu piti
'inánkë pán a 'ikën. ¹⁶ Èsokin 'ën
mitsu kanun ka Nukën 'Ibu kiaxa:
Usa 'ain kamina mitsu achúshi
achúshinën uiti karamina kuëeni
'ati bikanti 'ain, 'imainun ka uiti
uni kara aín xubunu 'ia abëtan
pitibëtan sënénshi bikanti 'ikën,
bikin ka achúshi achúshi unin
xampa achúshi bikaskin bianan
rabé xampa bikinbi a inumikin
cha bitima 'ikën.

¹⁷ Usakin ka Israel unikaman
Diosan kakësabiokin 'akëxa.
'Akin ka bëtsin bëtsín chabimai-
nunbi, raírinënribi chukúmashi

biakëxa, ¹⁸ bikin ka uiti cha biti kara sinánkë 'ikë 'ati chabi biakëxa; usakin bikëx ka an chabikë ainan tēxëima 'ianan an chukúma bikë ainanribi aín piti sēnēnbi 'iakëxa. Usakin bikin ka kamaxunbi atun pitibētan sēnēnbi bikankëxa.

¹⁹ Usakin 'akania ka Moisésnēn kakëxa:

—Uínbi ka iméishi pinuxun tēxëoxun nantima 'ikēn. ²⁰ Èsakan kakëxunbi ka Israel unikama raírinēn Moisésnēn kakë bana tankima aín piti pēkarakēbētan pikatsi kixun sinánkin tēxëokëxa; usokëxbi ka xēnai chéki pisiakëxa. Usakian 'an ka Moisés 'itsaira atumi nishakëxa.

²¹ Usai 'ia unánxun ka achúshi achúshi unin pēkarakëma 'aínshi, urukian barin xarokëxa chékikēmashi aín piti sēnēnbi biakëxa.

**Diosan mapai achúshi
'imainun rabé nētē 'ikēbēa
tantiti 'inan bana**

²² Usa 'ain ka mapai achúshi 'imainun achúshi nētē 'ikēbētan atun xampa buákakin rabé nētē sēnēn piti kamabi unin rabé 'imainun rabé xampa biakëxa, usakian Israel unibunēn akēbētan ka aín kushi achúshi achúshinēx ratúkiani anu kuanxun Moisés ñuixunkëxa, ²³ ñuixunkëxun ka Moisésnēn kakëxa:

—Asérabi ka ësai Nukēn 'Ibu kiaxa: Iméishi ka sábadō nētē 'ia, ax ka achúshi nētē anun ñu

mēëima 'ianan, anun Nukēn 'Ibu rabiti nētē 'ikēn. Usa 'ain kamina iméishi piti 'ati sinánxun bērfibi 'aruti a 'aruanan xuiti a xuiti 'ain, 'axun kamina tēxëokë a iméishi 'ati mēníokin nankanti 'ain. ²⁴ Èsakin Moisésnēn kakëxuan an kakësabiokin iméishi pinuxun noonkë ax ka xēnai pisianan uisaibi 'iama 'ikēn.

²⁵ Usa 'ain ka Moisésnēn kakëxa: —Bērí ka anun ñu mēëkinma Nukēn 'Ibu rabiti nētē 'ikēn. Usa 'ain kamina emanua mitsun piti bitsi kuankinma tēxëonan mi noonkë ashi pikanti 'ain, enē nētēn kamima a ñu ñubi barikinbi mērakantima 'ain. ²⁶ Bērí kamina mikaman mapai achúshi 'imainun achúshi nētē sēnēnmikin mitsun piti biti 'ain, 'aínbi kamina uínsaranbi anun ñu mēëtima nētēn mitsun piti bitima 'ain. ²⁷ Usakian Moisésnēn kakëxbi ka raírí unikamax anun tantiti sábadō nētē 'aínbi aín piti bari kuanxunbi añu ñubi mērāma 'ikēn. ²⁸ Atux usai 'ia iskin ka Nukēn 'Ibun Moisés kakëxa:

—¿Uínsaran kaina mitsux 'en bana kuaisama tanan 'en 'unánmikésabi oi 'iti 'ain? ²⁹ Min kamina kati 'ain, 'ëx Nukēn 'Ibu 'ixun kana achúshi nētē anúan tantiti nētē 'inan, usa 'ain kana mapai achúshi 'imainun achúshi nētē anunbi rabé nētē 'imikin piti 'inánti 'ain. Usa 'ain ka uíxbi a nētēn aín xubunuax kuaintima 'ikēn. ³⁰ Usakian kakëx ka mapai achúshi 'imainun rabé nētē 'ikēbē kamabi unix kuainima tantiakëxa.

³¹Usa 'ain ka Israel unibunën bikin a piti maná kakín anëakëxa. Ax ka uxua 'aíshbi cilantro kaké ñu bëru uxua usa 'aish, buna rëpakëñun mëskuxun pán pikësa 'iakëxa.

**Diosan maná kaké
piti chukúmashi
mëniokín nanun ka**

³²Nëtë itsin ka Moisésnën ësakin Israel unikama kakëxa: —Nukën 'Ibu ka ësokín 'anun kiaxa, xampa rabé buákakín bitankëxun kamina mitsun rëbúnkinëan ësa ñu ka nun chaitiokëkaman anu uni 'ikëma menuxun Nukën 'Ibun Egipto menua chikínbiankin buánkëxun piakëxa kixuan isnun nanti 'ain.

³³Usakín atu pain katankëxun ka Moisésnën Aarónribi ësokín kakëxa:

—Achúshi ñutë bitankëxun kamina anu rabé litro maná nanti 'ain. Usakín 'axun kamina anuxun Dios rabiti 'aké anu nanti 'ain, anu nan 'iké ka nun rëbúnki kamanribi anua isti 'ikën.

³⁴Aarónën ka Diosan Moisés kakësabiokín, tasánu 'aruxun bunántisa kurín ratakakaké anu 'aruti mëniokín nankëxa, ax ka Diosan atubëtan këñutimokín 'aké achúshi ñu anu nanké 'iti 'ikën.

³⁵Usakían 'an ka Israel unibunën cuarenta baritia 'imikín manáishi píí anua me sënënakéké anu uni tsóti pëukuké anu bëbakín maná piakëxa, ax ka Canaán kaké me sënëni kuainakéké anu 'iakëxa.

³⁶(Maná tupunkín ka Israel unikaman ñutë chanua 'iké veinte

litrosa maná a achúshi xampami rabé litrosa 'itánun tupuankëxa.)

**Diosan 'imikëx maparanuax
'umpax chikia bana**

(Nm 20.1-13)

17 ¹Anu uni 'ikëma me Sin kaké anu pain bëbax 'ibaëxanx, ka kamabi Israel unikamax achúshi nëtën uiti 'ura kuanun kara Nukën 'Ibun kaia 'ati 'urabi kuani 'ikiani kuan-këxa. Kuani ka Refidim kaké me anu bëbakankëxa, bëbanbi ka atun xëati 'umpax anu 'aíma 'ain, ²shiman këñutisatankín Moisés ñukákin ësokín kakëxa:

—Kananuna shiman, këñutisa tanin nu kamina 'umpax xëanun 'inánti 'ain, kixun kakëxun ka Moisésnën kakëxa.

—¿Uisati karamina mitsun ësakin 'ë kain? ¿Mitsux karamina Diosmi sinanima ami manuan? —Kixun ka Moisésnën atu kakëxa. ³Kakëxunbi ka ñunshinakékín Israel unikaman shiman bamatisaira tankín ami nishkín Moisés kakankëxa:

—¿Ësokín 'anuxun karamina nu Egipto menua chikínbëtsinkín ënu bëan? ¿Uisoti karamina nun bëchiké 'imainun nun ñuina kamakëñunbi shiman bamaminuxunbi nu chikían?

⁴Usakían kakëxun ka Moisésnën 'akinun kixun Nukën 'Ibu ñukákin kakëxa:

—¿Añu karana 'ën ëné unikambëtan 'ati 'ain? Atun 'ë maxaxan 'akin rëkanti ka 'uramara 'ikën, kixun ka Moisésnën kakëxa.

⁵Kakëxun ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Israel unikaman kushi 'itsamashi kabiani kamina abë mix pain rëkuénkiani kuati 'ain. Kuani kamina min tsati anúnmi 'umpax bërâma rishkikë a buani kuanti 'ain. ⁶Ën kana Horeb kakë bashi anuxun mi kaini kuanti 'ain, usa 'ain kamina anu bëbakin min tsatin mapara taxkai kuanti 'ain. Taxkakëbëshi ka anuax 'umpax chikiti shakibutia ka unikaman xëati 'ikën.

Usakian kakëx kuanxun ka Moisésnën abëa kuankë Israel ain kushikaman ismainunbi aín tsatin mapara taxkakëxa, ⁷usakin 'atankëxun ka Moisésnën anua 'ikë me a Meribá kakin anëakëxa, anuaxa Israel unibu Diosmi 'atimai banakë 'ikë ka usakin anëakëxa, anëanan ka Masá kakinribi anëakëxa, ax ka nu kara Diosan 'akinti 'ikë kixun sinánkima Israel unibunën 'atima okin sinánkë kupín ka usakin anëakëxa, ¿Nubë kara Nukën 'Ibu 'ikën nubëma kara Dios 'ik?

Amalecita unibubë Israel unibu 'akanan

⁸Usaxa Refidim kakë menu israel unibu buküanbi ka amalecita unikamax atubë 'akanani uakëxa. ⁹Usai atubë 'akanani aia kuakin ka Moisésnën an 'akinkë uni Josué a kakëxa:

—Bërí kamina uni ax 'akanain-sabi kaisti 'ain, kaisbiani kuanx kamina amalecita uni kamabë

'akanani kuanti 'ain. 'Ëx kana imëishi pëkarakëbë kuantakëx aín bashi mapërakëtankëx anuxun 'ën tatsi anun Diosan ñu 'anun kakëxun 'akë ënë manámi okin tuíanx nitsi kuanti 'ain.

¹⁰Usakian Moisésnën kakëxun ka an kakësabiokin Josuéenën 'akëxa, 'aika anuax Amalecita unikamabë 'akananux anuaxa 'iti anu rikiankëxa. Anu kuantamainun ka Moisés, Aarón 'imainun Hur ax aín bashi anu mapërakëakëxa. ¹¹Usa 'ain ka Moisés pënchati nikëbëtan Diosan 'akinkëxun israel unibunën amalecitakama abë 'akanankin ñusma okëxa; 'aínbi ka Moisésnën aín pëñan meu okëbëtan amalecita unibunën abë 'akanankin Israel unikama ñusma okëxa. ¹²'Akananmainun ka Moisés pëntununia Aarón 'imainun Hur kakë an anua Moisés tsóti maxáx cha achúshi nanxuankëxa. Naxuntankëxun ka bëtsían amoxun aín pëñan tuimainun bëtsínribi amoxun aín pëñan tuinxuankëxa. Usokin 'akëxa Moisésnën pëñan manámi 'imainun ka bari kuabutamainun 'akanankëxa, ¹³'akanankin ka Josuéenën abë 'akanankin amalecita unibu aín manë xëtokën këñukin 'akëxa.

¹⁴Usakian 'akë ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Énuax mitsux 'akanankë ënë kamina achúshi kirikanu a sinántiokin kuënëoti 'ain; 'imainun kamina Josuéribi kati 'ain, 'ën

kana amiribishia uínbi sinántë-këntimokin amalecita unikama manumiti 'ain.

¹⁵Anu ka Moisésnën achúshi ñu anuxun Nukën 'Ibu rabikin ñuina xaroti 'akëxa, 'atankëxun Diosan aín kushin nu 'akinkëxun kanaanuna ax numi nishkë unikama këñukin 'a kixun kakin anëakëxa,

¹⁶anëtankëx ka ësai kiakëxa:

Nukën 'Ibun aín kushi
'ë 'inánkëxun kana
Amalecita unikama abë
'akanankin 'an.

Usa 'ain ka Israel unikaman
Nukën 'Ibumi katamëti
ënkinma numi nishkë
unikaman rëbunki
ami rakuékinma abë
'akanankin 'akëbë Nukën
'Ibu nubëbi 'iti 'ikën.

**Anu uni 'ikëma me
Sinaí kakë anu israel
unikama bëba**

19 ¹Anúan Egipto menuax kuankë rabë 'imainun achúshi 'uxë inúkëbë ka israel unibu Sinaí kakë aín bashi 'urama bëbakëxa. ²Anua 'ikë Refidim, anuax kuanx ka anu uni 'ikëma me Sinaí kakë bashi anubi bëbë-tankëx anu 'iakëxa.

³Anuax ka achúshi nëtën Moisés aín bashi anu uni 'ikëma Sinaí kakë anu Diosbë bananux mapërakëakëxa, mapërakëtia ka aín bashi chairui sënënkë anuxun Nukën 'Ibun kuëankëxa:

—Kuënkin ka Moisés ësokian Jacobnën rëbúнки Israel unikama

kanun kakëxa. ⁴Mitsúnbi kamina isan 'ën karana uisokin egipcio unibu tëmëramikin 'a kixun, 'imainun kamina uisobëtsinkin karana 'ëx anu 'ikë ënu mitsubëa kixun, 'ën kana tëtëkamë 'ëon aín tuá nuanmikin aín pëchin bëaraxun buankësa usaribi obëtsinkin bëruinra oxun mitsu bëan. ⁵Usa 'ain kana 'ën kakë-sabiokin kamabi ñu 'atëkënkëbë achúshi ñu 'ati sinanin, bëtsi unikamaxribi ka 'ënan 'ikën, 'aínbi kamina mitsuxira 'ën unibu 'ain, kamabi mex ka 'ënan 'ikën. ⁶Usa 'ixun kamina mitsun 'ën kuëënkësabi okin 'ai kuni 'ënan 'iti 'ain, usa 'ixun kamina achúshi ëma bëtsi ëmakamasama 'ixun 'ëshi rabinun, sacerdotekama 'ikësaribiti 'iti 'ain, ësakin kamina Israel unikama kati 'ain.

⁷Ësakian Diosan kakëx kuanxun ka Moisésnën, Israel unibu aín kushikama timëtan-këxun Nukën 'Ibu usakin kanun kakë bana kamabi ñuixuankëxa. ⁸Ñuixunkëxun kuati ka Israel unikama kamáxbi sharati kikan-këxa:

—Uisai 'inun kara Nukën 'Ibu kixax usaibi kanaanuna 'iti 'ain. Ësaia unikama kikëbëtan ka Moisésnën usaía unikama kikë a ñuikin Nukën 'Ibu kai kuankëxa, ⁹kuankë ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Ka kuant, 'ëx kana kuin këxtuira nëbëtsinuax mimi mërati 'ain, anuax 'ëx mibë banaia 'ën bana kuati ka unikama mibëbi

'ianan mix kamina asérabi 'ën uni 'ai kikanti 'ikën.

Usakian kakëxun ka Moisésnëribi unikama kikë ñuikin Nukën 'Ibu katëkëankëxa, ¹⁰kakëxun ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Anu kuanxun kamina Israel unikama 'ë rabinuxa bërí 'ianan iméishi mëníokanun kai kuantí 'ain. Kanan kamina atun chupa upíokin chukanun kati 'ain, ¹¹usakin 'ai mëníokakë 'ain kana 'ëx rabé 'imainun achúshi nëtë 'ikëbë kana 'ëx aín bashi Sinaí kakë anu ubuti 'ain, kamabi Israel unibunëan 'ë istánun. ¹²Usa 'ain kamina bashi tanain buinarakin 'unánti 'oti 'ain, anúan unikama inútisama okin. 'Imainun kamina unikama ësokín kati 'ain, uinu 'ikë uníxbi ka aín bashi mapërakëtima 'ikën, 'imainun ka anu unántiokin sënëonkë a 'urama kuantima 'ikën, uix kara a 'uruma kuania ax ka bamakë 'iti 'ikën. ¹³Usa 'ain ka uínbi axa ñunshikiani bashi tanain kuankë a mëëtima 'ikën, ax ka maxaxan 'anan masibunën 'akë 'iti 'ikën. 'Ën kana 'unanima uix kara 'unántiokë a inui kuania ax ka uni 'imainun ñuinanëxbi bamakë 'iti 'ikën. Usa 'ain ka ui unikamax kara aín bashi mapërakëtisa tania ax carnero mancha banoia kuati aín bashinu mapërakëti 'ikën.

¹⁴Ësakin Diosan kakëx aín bashinuax taramëbutankëxun ka Moisésnën usakian Diosan a rabinux usai 'iti banakama ñuixunkin kamabi Israel unibu

kakëxa. Kakëxun ka kamabi unin aín chupa chukakëxa, ¹⁵'imainun ka Moisésnën ësakin kakëxa:

—Upiti mëníokanan kamina rabé 'imainun achúshi nëtë 'itamainun mitsun xanu aín nami 'atima 'ain.

¹⁶Usokian kakë rabé 'imainun achúshi nëtë sënënkëbëa a pékarakë 'ain ka kanákamë 'ëo sharakirumainun nëtë kuin këxtuira an aín bashi mapuakëxa. Mapukë a mëuküaxa kushiira 'inun aín manë banañu banaia kuati ka kamabi Israel unikamax aín 'ikënuaxbi rakuéti bërëkankëxa. ¹⁷Usaia 'ikëbëtan ka Moisésnën kamabi Israel unikama aín 'ikënuax chikínbiankin uankëx ka aín bashi Sinaí kakë a tanain sëtëakëxa anuaxa Diosbë mërananti anu. ¹⁸Usakëbë ka kamabi aín bashi Sinaí anua Nukën 'Ibu ubúkë ain meuküax tsi rëkirukë kuinsa 'inun tëxëkiruakëxa. Usaia 'ikëbë ka aín bashikamaxribi munuma shaíkiakëxa. ¹⁹Usaia 'imainun ka aín manë bana okë a munu paian bania kuakëxbi amiribi amiribi 'i kushiira 'inun banakëxa; banamainun ka Diosan abë banakin Moisés kaná banakësaí banakin kakëxa.

²⁰Usai abë banakin ka Nukën 'Ibu Sinaí kakë bashi chairukë anu ubuxun Moisés mapërakënun kixun kakëxa. Kakëx ka Moisés mapërakëakëxa, ²¹mapërakëkë ka Nukën 'Ibun Moisés ësakin kakëxa:

—Kuabutankëxun kamina unikama kati 'ain, anu sënëonkin

'unántiokë a chichaxuma 'anan ka 'ë iskatsikixun sinánbëtsini ukantima 'ikën, 'ë iskatsikiax aí ka atúxbi bamati 'ikën. ²²'Imainun ka axa sacerdote 'iti unikama axribi 'ë 'urama uisatani aín 'ucha mëníokakë 'iti 'ikën, usai 'ikëma 'aish ka 'ë 'urama ai atúxribi bamakë 'iti 'ikën.

²³Kixuan kakëxun ka Moisésnën Nukën 'Ibu kakëxa:

—Mix kamina kian unikamax ka aín bashi Sinaí kakë a mapërakëtima 'ikën, usa 'ain kamina anu ishia bërúnun 'unántionun kian ax ka minanshi 'ikë kixun unikama kanun kamina kian. ²⁴'Aínbi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Aín bashinuax kuabútëkënxun kamina Aarón biti 'ain, bitsini kamina abë mapërakëtëkënti 'ain. Mitsux mapërakëtëkën maínun ka sacerdote 'imainun unikamaxribi 'unántiokë a inui anu 'ëx 'ikë ënu mapërakëkatsi kixun sinani 'utima 'ikën, usai 'iabi kana 'ën bamamiti 'ain.

²⁵Usakian kakëx ka Moisés anuax taramëbutëkëankëxa, taramëbutëkënxun ka Israel unikama Diosan kakë banakama ñuixunkin kakëxa.

**Ax kikësabi oi 'iti mapai
rabé banakama Diosan
'inan**

(Dt 5.1-21)

20 ¹Ësai ka Dios kamabi ënë banakama ñui kia-këxa: ²'Ëx kana min 'Ibu Dios an, Egipto menuxun tëmëra

kin ñu mëëiabi mitsu chikían a 'ain. ³Usa 'ain kamina bëtsi dios 'ë isa kixun rabikinma 'ëshi mitsun Dios 'ikë rabikanti 'ain. ⁴Usa 'ain ka uisa ñubi 'anan, a rabinuxun unisa okin ñu unionan, naí manámia 'ikë ñubi tankin 'atima 'ikën, 'ianan ka me 'ukëmëu 'ikë ñubi tankin 'anan parúmpapa 'ukëmëu 'ikë menu 'ikë akama tankin 'atima 'ikën. ⁵Usakin 'atankënxun ka a ñukamaribi ami ñanákin rabbitima 'ikën, 'ëx kana atun Dios 'ain, 'ianan kana 'ëx nishi kian an ñu 'atima 'atishi kuënkë aín, bëchikëkama 'imainun aín baba aín bëchikënen bëchikë akama 'atimokin tëmëranun 'imiti 'ain, ⁶'aínbi kana an 'ëx kikësabiokin 'akë unikama a xëñibua 'aínbia aín rëbúñki kamax ax kikësabira oi 'iti bana a 'aia nuibati 'ain.

⁷Min Dios 'ikë min rabbiti 'ikë 'ë sinanimabi kamina 'ën anë ñui kitima 'ain. Ax 'ën anë ñui 'atimati banakë ax ka 'atima okë 'iti 'ikën.

⁸Anun ñu mëëtima nëtë axa bëtsi nëtë kamasama 'ain kamina a nëtë 'ikëbëtan 'ëshi rabbiti 'ain. ⁹Mapai achúshi 'imainun achúshi nëtë 'imikin kamina anun uisa ñu mëëti karamina 'aisatani anun kamabi ñu 'ati 'ain, ¹⁰'aínbi ka mapai achúshi 'imainun achúshi nëtë 'iónx pékarakë anun ñu mëëtima nëtë 'ikë anun kamina 'ë rabbiti 'ain. A nëtën kamina añu ñu mëëtibi 'atima 'ain, mitsun bëchikëkama, min bëchikë xanu, min ñumëmikë uni, an mi ñu 'axunkë xanu, min ñuina, 'imainun

min xubunu 'ikë bëtsi menu 'ikë uni akamanbi ka añu ñubi 'atima 'ikën.
¹¹ Ën kana mapai achúshi 'imainun achúshi nètë 'imikin 'ëx min 'Ibu 'ixun naí 'imainun me parúmpapa kamabi anu 'ikë ñukama uniokën, usakin uniotankëx kia 'ain ka siete nètë 'ikëbë anun uni tantiti 'ikën, usai 'ikin kana a upíokin sinánxuni a nètëx ka bëtsi nètësama upíira nètë 'iti 'ikë kiox kana kiakën.
¹² Min papan bana kuanan kamina min titan banaribi kuantu 'ain. Usai 'i kamina 'ëx mitsun Dios 'ixun 'inánkë me anu xëñibua. 'Aínbi tsóti 'ain.

¹³ Bëtsi uni kamina 'aisa tantima 'ain.

¹⁴ Uni itsin xanu kamina aín nami 'atima 'ain.

¹⁵ Unin ñu kamina mëkamatima 'ain.

¹⁶ Mibë 'ikë unimi kamina ami këmëi banatima 'ain.

¹⁷ Bëtsi unin xubu 'imainun anu 'ikë aín ñukama kamina minan 'inun bisatantima 'ain: usa 'ixun kamina aín xanu an ñu mëëxunkë uni 'imainun an ñu 'axunkë xanu aribi kuëëntima 'ain, 'imainun kamina an 'arakakë ñuinakama, vaca ain asno akamaribi bisatantima 'ain.

Dios mi Israel unikama rakuëa bana

(Dt 5.22-33)

¹⁸ Kamabi israel unikaman ka kaná banakë a kuanan manë

banañu bana okë aribi bana oia kuakëxa, kuanan ka mëríru mërírui 'ikë a isanan aín bashinua kuin këxtuira 'ibúkin mapurui isakëxa; isi rakuéti ka aín bashi 'ura atux 'iakëxa. ¹⁹ Usai 'ikëbë rakuékin ka Moisés kakankëxa:

—Min ishi kamina nu kati 'ain; 'aínbi ka Diosax nukamabë banatima 'ikën, nux këñutima kupín.

²⁰ Èsai kiabi ka Moisésnën kakëxa:

—Rakuéaxma ka 'ik. Dios ax ka aséabi karanuna ami rakuéti ax kikësabi oi ami 'uchaima isnuxun nu tani uaxa. ²¹ Usakin kakëxa Israel unikama bashi 'ura 'imainun ka Moisés amiribishi anua kuin këxtuira tunan 'ikë anu Diosbë banai mapërakëakëxa.

Uisakin kara anuxun ñuina xaroti 'ati 'ikë kixun Diosan ka bana

²² Aín bashinu kuankë ka Nukën 'Ibu Diosan Moisés ësakin kakëxa: Israel unibu kamina ësakin kati 'ain: Mitsúnbi kamina uisai karana 'ëx naíkamë 'ëonuax banaia kuan. ²³ Uisaxunbi kamina rabinuxun kuri 'anan manë uxua 'atankëxun 'ë 'akësa okin uniotankëxun a rabbitima 'ain.

²⁴ Anuxun ñuina xaroti achúshi 'akin kamina mebi chaiorukin 'ati 'ain, 'atankëxun kamina 'ë rabin kin achúshi fiesta 'akin mitsun 'arakakë ñuina rëtankëxun 'aímai këñutanun mitsun 'ucha kupín 'anan anuxun ñuina xaroti 'ain. Usakin 'aia kana 'ën upíokin

sinánxunkin uinu 'ikë menuxunbi kara aín ñuina 'emi sinánkin xara oia a menuxun 'akinti 'ain. ²⁵'Imainun ka anuxun 'ë rabiti maxá 'aisatankin aín 'ipitiu manë xëtokën ramënioxun 'atima 'ikën, usokin 'axun 'akëxbi ka anuxun ñuina xaroti 'akë ax 'aisama 'iti 'ikën. ²⁶'Ianan ka anuxun 'ë rabiti 'akë ax tapitiñu okin 'akëma 'iti 'ikën, anun kuaruia mitsun nami bëtsi unin istima kupí.

**Këñutima okin achúshi
ñu israel unikamabëtan
mënio 'á ñui Nukën
'Ibu kitëkëan bana**

24 ¹Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Aín bashinu mapërakëtëkëni kamina Aarón, Nadab, Abihú 'imainun Israel uni, aín kushibu setenta bëi anu 'ëx 'ikë ënu uti 'ain; 'aínbi kamina 'uramaira obëtsinima 'urixëshi atun bëmánanën me tikai tsóbukanun kati 'ain.

²Mix xëshi kamina anu 'ëx 'ikë ënu uti 'ain; umainun ka raíri axa mibë ukë unikamax 'ë 'uramaira utima 'ikën, 'ianan ka raíri unikama mibë mapërakëtima 'ikën.

³Ësakin Diosan kakëx kuanxun ka Moisésnën kamabi Israel unikama Nukën 'Ibu kakë bana-kama ñuixuankëxa:

—Ñuixunkëx ka asábi ka usa 'ain kananuna kamaxunbi Nukën 'Ibun kikësabiokin 'ati 'ain, kix kikan-këxa.

⁴Usa 'ain ka Moisésnën Nukën 'Ibun kakësabiokin kamabi

bana kuënëokëxa, kuënëoxun ka pëkarakëma 'aínshi nirutan-këxun, anuxun a rabiti achúshi ñu aín bashi tanain 'amiakëxa, 'atankëxun ka a rapasu mapai rabé 'imainun rabé maxax nankëxa, a ka Jacobnën bakë bëchikë-kama 'ia ami sinánkin nankëxa.

⁵'Atankëxun ka Moisésnën Israel uni bënábu raíri an vaca rëtan-këxun Nukën 'Ibu rabikin 'aímai këñutanun unikaman 'ucha kupí xaronan, ñuina xaronun 'amiakëxa. ⁶'Amikëxuan rëtia ka xampami Moisésnën aín imi 'itsamashi bitankëxun chukúmashi xampa itsimi manitankëxun, anun anuxun ñuina xaroti 'akë a anskakëxa. ⁷'Atankëxun ka Moisésnën anua usaía atux 'iti bana kuënëokë kirika bitankëxun kamabi unían kuamainun isakëxa isia kuati ka kikankëxa:

—Asabi ka añu 'axúnun kara Nukën 'Ibu kia a kananuna 'ati 'ain.

⁸Usakin katankëxun xampa itsinu 'ikë imi a bitankëxun unikamami okin anskai ka Moisés kia-këxa:

—Ënë imi mitsumi anskakë ënëx ka Nukën 'Ibun achúshi ñu mitsubëtan mënfokë ax ka asérabi 'iti 'ikë kixun 'akë 'ikën, usa 'ain kamina ënë bana kikësabiokin 'ai aín uni 'iti 'ain.

⁹Usokin 'atankëx ka Moisés, Aarón, Nadab, Abihú 'imainun setenta Israel uni aín kushibu bibiani amiribishi aín bashinu mapërakëtëkëankëxa. ¹⁰Anuxun

ka axa mapérakëkëkama atuinshi Israel unikaman Dios isakëxa: Iskin ka anua nikë ax upíra 'aish chabáchabákikë zafiro kakë a naí kuman bëtsi iskësa 'ikë isakëxa. ¹¹Usa 'ia iskëxunbi ka Diosan Israel uni aín kushikama a uisabi oma 'ikën, uisabi okëxma ka anuxun pianan xëatankëx atux ubütëankëxa.

**Moisés aín bashi Sinaí
kakë anu 'ia bana**

¹²Nukën 'Ibun ka Moisés amiribishi katëkëankëxa:

—'Èx anu 'ikë ain bashi anu mapërakëtankëxun kamina anuxun 'ë kaínti 'ain, anuxun kana maxá pará okin 'akë rairi anu ax kikësoi 'iti bana 'imainun a tanti bana anu kuënëokë, anua Israel unibunën uisa ñu kara 'ati 'ikë uisa ñu kara 'atima 'ikë a 'unánti mi 'inánti 'ain. ¹³Usakian kakëx ka Moisés nirukiani aín bashi Sinaí kakë anu an 'akinkë Josué a uani kuankëxa. ¹⁴Kuanux pain mëníokakín ka Israelnën kushikama kakëxa:

—Ènuxun kamina nux utamainun kaínkanti 'ain, ènu ka Aarón 'imainun Hur mitsubë bërútia a kamina uisai ñu kara 'ikëbëtanbi an mitsu mëníoxunun kati 'ain.

¹⁵Usakín kabiani ka Moisés aín bashi manan kuankëxa, kuankë ka kuinan aín bashi këñunbi mapuakëxa. ¹⁶Mapukëbë ka aín bashi Sinaí kakë anua Nukën 'Ibun kushi ubuti ichutia atun iskanëxa, iskëbëtan ka mapai achúshi

'imainun achúshi nëtën kuinan mapukë 'iakëxa. Mapukë 'ain ka anuxun achúshi nëtë 'itëkënkë anun mapai 'imainun rabé nëtë 'ikëbëtan Moisés kuin mëuxun Nukën 'Ibun kuëankëxa. ¹⁷Usakin 'amainun ka Israel unikama ismainunbi ain bashi chairukë anu tsi rëkirukënëan ñu nënkësa 'inun 'ia iskankëxa. ¹⁸Iskëbë ka Moisés aín bashinu 'ibúkë kuin anun atsínkiani mapërakëakëxa, mapërakëtankëx ka anu cuarenta nëtë 'imainun cuarenta imé 'iakëxa.

**An unioti 'unánkë unikaman
upí kakë anu nánti ñukama
unío ñuikë bana**

(Dt 9.6-29)

31 ¹⁸Usai abë banai ain bashi Sinaí kakë anuax sënëntankëxun ka Nukën 'Ibun anua ax kikësabi oi 'iti aín bana abi mëkënanbi kuënëokë ain banakama maxax pará rabé a Moisés 'inánkëxa.

32 ¹Usai Moisés aín bashinu kuanxbi panáirakëbëtan ka Israel unibunën anu rikianxun Aarón kakëxa:

—Moisésnë ka nu Egipto menua chikínbëtsinkin bëaxa. 'Aínbi kananuna uisai kara 'iaxa kixun 'unanima, usa 'ain kamina achúshi díos an nu bërúanxun buánti 'axúnti 'ai kixun ka kakanëxa. ²Kakëxun ka Aarónën atu asabi ka kixun kakëxa:

—Mitsun xanukama 'imainun min bëchikë bëbu min bëchikë xanu akamaxa pabinu

paruntamëkë kuri 'akë akamina timëbëtsinkin 'ë bëxúnti 'ain. ³Ësakian Aarónën kakëxun ka kamabi Israel unikaman, aín pabinu pañukë kuri 'akë a timëbiankin Aarón buánxuankëxa, ⁴buánxunkëxun timëxun ka kuri-kama charokëxa, charatia ka vaca bëna tankin i 'akë anu 'aruakëxa, 'arukëxa xëntsai 'ikë ax 'iruiá ka manë xëta okë cinsel anun ramëniokin vacabi 'inun upíokin mëníokëxa. Mëníotankëxun ka atu 'inánkëx ka Israel unikamax kiakëxa:

—Ënëx ka dios an Egipto menua nukama chikínbëtsinkin bëkë a 'ikën. ⁵Usai kia kuankin ka Aarónën vaca bakë tankin 'akë kuri a maxá bukunrukin 'atankëxun anu nitsíankëxa, nitsintankëx ka unikama kai munuma banai kuënishkin atu kakëxa:

—Iméishi kananuna Nukën 'Ibu rabikin achúshi fiesta 'ati 'ain.

⁶Ësakian koonkë pëkarakëma 'aínshi nirutankëxun ka kamaxunbi atun ñu 'atima 'ai 'uchakë kupí Dios ñuina rëxun 'aímai këñutanun xaroxuankëxa. Usakin pain 'atankëxun ka kamabi Israel unikaman timëkamë 'ëoxun bukubuxun pianan xëakëxa. Usakin xëatankëx ka raírinëx ransakëxa.

⁷Atúxa usai 'ikëbëtan ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—Ënuax kuabutankëxun kamina Egipto menuami bëkë unikaman ka 'atima ñu 'ai 'uchakin 'ën kakë bana a kuaisama tanxa isi kuantí 'ain. ⁸Bënëkinshi ka atun usai

'iti 'ën kakë banakama manuxun bëtsi ñu 'axa. 'Akin ka vaca bakë tankin 'akë kuri unioxa, usakin 'axun ñuina xaroxunkin rabi ka ësai kia: Ënëx ka Israel unibunën dios an nu Egipto menua bëkë a 'ikën kiox ka kikanxa. ⁹Ësakinribi ka Nukën 'Ibun Moisés kakëxa:

—'Ënbi kana uisa kara ënë unikama 'ikë kixun 'unan, usa 'ixun ka 'ën bana kuakinma atun nuitu iruaratia. ¹⁰Usa 'ain kamina atumi nishkin këñunun 'ë ënti 'ain, bërí kana xumatí atumi nishin usa 'ain kana atu këñuti 'ain! 'Aínbi kana min rëbúnki kamaxa 'uakamë 'ëotanun 'imiti 'ain. ¹¹Ësai nishi kiabi ka abë banakin Moisésnën Dios ësokín kakëxa: ¿Nukën 'Ibu uisoti karamina min unibu Egipto menua min kushínbi chikínbëtsinkin bëtan-këxun min ami nishkin këñuti 'ain? ¹²¿Uisoti karamina egipcio unibunëxa mi ñui Diosan ka anu uni 'ikëma menuxun këñuminuxun Israel unikama ënuá chikínbiankin uanxa kinun këñumiti 'ain? Usa aín kamina nishkinbi; Israel unikama këñútími sinánkë a ënti 'ain. ¹³Min uni 'iakama Abraham, Isaac 'imainun Jacob akama kaimi kia bana akamina sinánti 'ain, 'ën kana min rëbúnkinëxa naínu 'ikë 'ispa tupuribi 'itánun, 'uákamë 'ëomikín 'ën mi ñuixunkë mekama min rëbúnki 'inánti 'ain kixun kamina atu kakë. ¹⁴Ësakian Moisésnën kakëxun ka sinanakin Nukën 'Ibun Israel unikama këñunun 'imiyama 'ikën.

*Moisésnën bëtsi ñu rabikankëbëtan anu kuënëokë
maxá pará rabé tukibutanun nia.*

¹⁵Usa 'ain ka Moisés aín bashi-nuax utëkënkin maxá pará rabé Diosanbia aín bana amo rabébi kuënëoxun usai ax kikësa oí 'iti bana 'inánkë a bëi uakëxa. ¹⁶Ax ka Diosanbi 'akë 'iakëxa 'imainun ka Diosanbia amo rabébi usaía ax kikë-sabi oi 'iti bana kuënëokë 'iakëxa. ¹⁷Usai abë ukín an pain kuankin ka Josuéñen Moisés kakëxa:

—'Aisamaira uni 'akanani 'ikësa 'inun anu 'ikë anuax sharatia kana kuatin. ¹⁸'Aínbi ka Moisésnën kakëxa:

—'Ën kuakëx ka bëtsi kanan-tankëx kuëëni sharati 'ikëma 'ikën, 'imainun ka abë 'akanankin bëtsin kanánkëx masá nuituti sharati 'ikëma 'ikën, 'ën kuakëx ka uni paëax sharákësari 'ia. ¹⁹Usaia anuax 'ikankë anu bëba-kinbi ka Moisésnën unikaman vaca bakë kuri 'akë a rabia 'aisamaira sharati ransaia isakëxa, isi xuatemati

atumi nishkin ka Moisésnën maxá parusha rabé tuinbë-tsinkë a bashi tanain tukibutanun niakëxa; ²⁰nikinshi ka vaca bakë tankin kuri 'akë a bitankëxun tsinu 'aruakëxa, 'arukëxa 'aímai xarátia ka bitankëxun putuakin rëankëxa, rëxun ka putuakë a 'umpaxnu mëskútanun sakakëxa; sakatan-këxun ka Israel unikama kakëxa bërí kamina ënë 'umpax xëakanti 'ain kixun kakëxun ka xëakankëxa.

²¹Usakin 'amitankëxun ka Moisésnën Aarón ami nishkin usakian 'akë a ñuikin kakëxa:

—¿Añu kara ënë unikaman mibëtan, minmi 'aisamaira okin 'uchaminun 'ax? ²²Kakëxun ka Aarónën kakëxa:

—'Ëmi kamina xuatemati nish-tima 'ain. Minbi kamina 'unan ënë unikamax ka 'atima ñuishi 'ati kuëënia. ²³Usa 'ixun ka atunbi 'ë kaxa: Kamina achúshi dios an

nu rēkuéñxun buánti 'axúnti 'ain, kananuna 'unanima an nu Egipto menua chikinbëtsinki bēkē Moisés kara uisai 'iaxa kixun. ²⁴Ésakian kakëxun kana 'ën: Kamaxunbia atun kuri timëbëtsinkin 'ë bëxunun kan, kakëxuan bëia kana tsi rëkirukënu purua purukëx ka charati achúshi jvaca bakésa 'inun 'iaxa kixun ka paránkin kakëxa!

²⁵Usaia 'ikë Moisésnën iskëxbi ka Israel unikama atúxbi bërúankakë-masa 'aish paénkë 'ikëa ami nishkë unin uxun ami kuainuxun 'aisa 'iakëxa, Aarónën upiókin bërúankëma 'aish ka usai 'iakëxa, ²⁶usai 'ikë isi anúan atun 'ikënu atsínkanti bai 'ipitiu nirakëkin ka atu kakëxa:

—Uikamax kara Nukën 'Ibu kuënkësabi oí 'ia, akamax ka 'ëbë timéti 'ikën.

Kiaxa kikëbë ka kamabi Levitas unikamax Moisés anu 'ikë anu timéakëxa. ²⁷Timékë ka atu Moisésnën kakëxa:

—Ésai ka Israel unibunën Dios kiaxa: Mikaman achúshi achúshinën kamina mitsun manë xëtokë bibiani anumi 'ikënu kuantankëxun, xëkué-tibi nirakëkin min aintsi 'ibu an ñu 'atima 'akë 'anan bëtsi unikamaribi 'anan min 'unánkë 'imainun axa mi rapasu 'ikë kamaribi 'ati 'ain.

²⁸Ésakian kakëxun ka Levitas unibunën Moisésnën kakë-sabiokin 'akëxa, a nëtënbi ka tres mil uni 'akëxa. ²⁹Usakin 'akë ka Moisésnën kakëxa:

—Bëri ka Nukën 'Ibun mitsu upiókin sinánxuanan sacerdote kamasa 'inun 'imia, mitsúnbi

kamina bëtsían aín bëchikëbi 'amainun raírinën aín xukén 'ibubi 'an. Usa 'ain ka bëri Nukën 'Ibun mitsu upiókin sinánxunti 'ikën.

³⁰Usakin ónkë pëkarakëbëtan ka Moisésnën unikama kakëxa:

—Mitsux kamina 'atima ñuira 'ai chaiira 'uchakan, usa 'ain kana aín bashi mapërakëtankëx Diosbë banai kuantu 'ain, mitsux 'uchakë kupín kara uisokin Nukën 'Ibun 'ë kaia kuati kuantu 'ain.

³¹Usokin atu kabiani amiribishi anua 'ikë anu mapërakëtankëxun ka Moisésnën Nukën 'Ibu ësokin kakëxa:

—Asérami ka unikaman chaiira 'uchakin vaca bakésa okin kuri unioxa a ka Israel unikaman aín dios isa kixun kaxa. ³²'Aínbi kana 'ën atun 'uchami tërënxunun mi ñukáxuni uan; atun 'uchakë jtërëntisama tankin kamina 'ë 'ati 'ain 'anan kamina 'ën anë kirikanu kuëneokë aribi tërënti 'ain!

³³Kiabi ka Nukën 'Ibun kakëxa:

—Uikamax kara 'ëmi 'uchaxa aín anë kamaishi kana kirikanua tërënti 'ain. ³⁴Usa 'ain kamina ënë unikama a me 'inánxun mi kakë anu uanti 'ain. 'Ën ángel kana an mi rēkuéñ obianun xuti 'ain. 'Imainun kana uínsaran kara uni 'aisamaira tëmëramiti nëtë 'ia a nëtën, kana atun 'ucha kupín 'ën 'aisamaira tëmëramikin 'atima oti 'ain.

³⁵Usakin kakëxa Moisés aín bashinuax kuan ka Nukën 'Ibun achúshi 'insín a unikamanu xua-këxa, Aarónëan vaca bakésa okin

'akë kuri rabikë kupín ka Diosan
'atima okëxa.

**A 'inánuxuan aín
chaitiokëkama ká me anua
tikima kuantanun Nukën
'Ibun Israel unibu ká bana**

33 ¹Usotankëxun ka Nukën
'Ibun Moisés anu kuantë-
kënkë kakëxa:

—Ènuax kuankin kamina Egipto
menuami chikínbëtsinkin békë
unikama buánti 'ain, 'èn min chai-
tiokë Abraham, Isaac 'imainun
Jacob akama aín rëbúnki 'iná-
nuxun ká me anu kamina kuanti
'ain. ²'Èn ángel kana an mitsu
kuania rëkuëonxun buánti xuti
'ain. 'Imainun kana 'èn a menua
'ikë ëmakama cananeos, amorreo-
kama, hititas, ferezeos, heveos
'imainun jebuseos akaman menumi
mitsux bukunun chikínti 'ain. ³A
mex ka anu a piti ñu 'aisamaira
'imainun buna rëpa 'aisamaira
'umpax iskësa 'ianan anu tsótisa
upí 'ianan anuxun kamabi ñuina
kanionan anu ñu 'apátisa 'ikën.
'Aínbi kana 'èx mitsubë kuantima
'ain, mitsubë kuankinbi atuna mitsu
këñunun 'imin. Mitsux kamina
bana kuakëma unibuirá 'ain.

⁴Èsakin Diosan kakëx utankëxun
ka Moisésnën Israel unikama
bana ñuixuankëxa. Ñuixunkëxun
kuati ka Israel unibu masá nuituti
nitëxëkin atun tēñutikama uínbi
tēñuama 'ikën, ⁵usakian kanun ka
Nukën 'Ibun Moisés kakë 'iakëxa:

—Israel unikama kamina
kati 'ain: Mitsux kamina sinan

iruarakë unibuirá 'ain. ¹Èx
mitsubë 'ixun kana bënëkinshi
mitsu këñúkë 'itsian! Usa 'ain
kamina bëríbi mitsun tēñuti
'imainun mëñusuti akama uisa
karana mitsu oi isnun pañutima
'ain. ⁶Usakin kanuan kakëxun
ka aín bashi Horeb, kakë anuxun
Israel unikaman atúan pañukin
aín naminu 'akë ñukama ëankëxa.

**Anuax Diosbë mërananti
chupa xubusa okin
ëma 'uri a bana**

⁷Usa 'ain ka Moisésnën xubu
chukúma 'akë anua 'ikankë a 'uri
takumiakëxa, takumitankëxun ka
anuax Nukën 'Ibubë mërananti
xubu kakin anëakëxa. Uix kara
Diosbë banakatsia, ax ka xubu
chukúma 'uri 'ikë anu kuantankëx
abë banakëxa. ⁸'Imainun ka Moisés
anuax Diosbë mërananti xubu
chukúma anu atsini kuankëbë ka
kamabi unix aín xubusa okin 'akë
aín xëkuënubi sëtëakëxa, sëtëxun ka
Moisés xubu chukúmasa anu atsin-
kiani nëtëti kuania iskankëxa. ⁹Usai
Moisés atsinkebëishi ka achúshi
kuin ubútankëx anua atsinke
xëkuënu nirakëakëxa, nirakëkëbë
ka Nukën 'Ibu Moisésbë banakëxa.
¹⁰Usaia anuax Diosbë mërananti
xubu chukúma aín xëkuënu kuin
nirakëtia isi ka kamabi uni aín
xubu xëkuë anuaxbi rantinpuruni
tsóbukin Dios rabikankëxa.

¹¹Diosbë banai ka Moisés ain
'unánkë unibëa uni isánani
banakësa 'inun banakëxa, usai
anuax banatankëx ka Moisés

anua 'ikankë anubi kuantëkëan-këxa. 'Aínbi ka uni bëna Josué kakë Nunnën bëchikë an 'akinkë xubusa okían 'akë a bërúankë ax uínsaranbi anuax kuaiama 'ikën.

**Nukën 'Ibun Moisés
aín kushi ismia bana**

¹²Ësakin ka Moisésnën Nukën 'Ibu kakëxa:

—Ka kuat, min kamina ënë unikama bërúanun 'ë kan, 'aínbi kamina uin kara 'ë 'akinti 'ikë kixun 'ë kakëma 'ain. 'Imainun kamina 'ëx isana upí sínánñu 'aish 'itsaira min nuibaisa 'ai kixun 'ë kan kanan kamina 'ëx isana min kuënkësabi okin 'ai kixun 'ë kan.

¹³Min nu 'akinsa tankin kamina añu 'ati kaina kuëni 'ë asérabi kati 'ain, usakinmi kakëxun kana 'ënribi mi nuibati 'ain. 'Imainun kamina ënë unikamax ka min unibu 'ikë kixun sínánti 'ain. ¹⁴Ësokian kakëxun ka Nukën 'Ibun kakëxa:

—'Ënbi kana mitsu kuania buani usa 'ain kamina 'aisamaira okin sinani bënëtima 'ain. ¹⁵Kakëxun ka Moisésnën kakëxa:

—'Aínbi kamina mix nubë kuan-kinma ënuax kuantanun nu xutima 'ain. ¹⁶Mixmi nubë kuankëbëtama kara uisaxun, ¿min uni Israelkama 'imainun 'ënribi min kamina nu nuibakin 'akini kixun 'unánti 'ain? Usakin min unikama 'imainun 'ë 'akinkëx kananuna bëtsi menu 'ikë unikamasamaira 'iti 'ain.

¹⁷Kakëxun ka Diosan kakëxa:

—Asabi ka usa 'ain kana mitsubë kuanti 'ain, asérabi kana 'ën mi

nuibatín 'imainun kana upí uni 'ikë mix kikësabiokin 'ën mi 'akinti 'ain kixun ka Nukën 'Ibun kakëxa.

¹⁸—¿Usakian kakëxun ka Moisésnën Dios kakëxa!

—'Ë kamina min kushi ismiti 'ain.

¹⁹'Aínbi ka Nukën 'Ibun ësokín kakëxa:

—'Ëx kana nuibanairakë 'ain, usa 'ain kana uikama karana 'akinsa tani akama 'akinti 'ain. 'Akianan kana mi nuibakin 'ën anëmi ñuinun mi 'imianan uikama karana nuibati akama nuibati 'ain. ²⁰'Aínbi kana mi kain 'ën bëmánan kamina istima 'ain ui unin kara 'ën bëmána isia ax ka bamakë 'iti 'ikën. ²¹Kanan ka ësakinribi Nukën 'Ibun kakëxa:

—Ka kuat, anu 'ëx 'ikë 'urama ënu ka mapara achúshi 'ikën. Akamanan kamina nirakëti 'ain. ²²Usa 'ain kana 'ëx mi rapasu inúkin, mapara kini mëu nankin mi 'ën mëkënan bëpanti 'ain. ²³Usokín inúkin mi 'atankëxun 'ën mëkën bikëbëtan kamina 'ën kaxuishi isti 'ain 'aínbi kamina 'ën bëmánan istima 'ain.

**Diosan amiribishi bënëókin
ax kikësaibi 'iti bana
kuënëonun ká bana**

(Dt 10.1-5)

34 ¹Nukën 'Ibun ka Moisés ësakin kakëxa:

—Minbi kamina maxá pará rabé bëráma 'ën mi 'inánkësa usarabi okin abëtsinkin bëti 'ain, bëxunkëxun kana 'ën usai 'iti

bana bërâma kuënëokëmi tukakë, usaribi okin a banabi kuënëotëkënti 'ain. ²'Imainun kamina iméishi pêkarakëma 'aínshi aín bashi Sinaí kakë anu mapëra-këti kuantëkënx mëníokati 'ain, mëníoka kiani mi kuankë kana aín bashi chairui sënënakëkë anua mi istisa tanin. ³Uinu 'ikë uníxbi ka mix kuankëbë mibë kuantima 'ikën, uibi kana bashi anua kuania istisamatanin, 'imainun kana oveja 'imainun, vacakama abi aín bashi bêtánain anuxun pasto pi nitsia istisama tanin. ⁴Usakin kakëxun ka Moisésnën maxá rabé bërâma Diosan 'inánkë usabi okin mëníokëxa, mëníonx ka pêkarakëma 'aínshi maxá pará okían ónkë a bibiani bashi Sinaí anu Nukën 'Ibun kakësabi oi kuankëxa. ⁵Usa 'ain ka Nukën 'Ibu kuin mëu ubuax Moisésbë anu 'iakëxa, anu 'ixun ka aín anë ñuikin Diosan kakëxa. ⁶Kai ka Moisésnën kuanun a inubuini munuma banai ësai Dios kiakëxa:

—¡'Ëx kana Israel unikaman 'Ibu 'ain! ¡'Ëx kana Dios ira 'ain, usa 'ixun kana 'ën anë mitsu 'unánmin! ¡'Ëx Dios 'ixun kana nuibakin mitsun nuibakëxunmabi 'akinin, usa 'ixun kana 'atima okima unikama nuibatin usokëxun tani ka unikama 'ëmi katamëti 'ikën! ⁷'Imainun kana bërâmabi usa 'ia 'aish xëñibua 'aínbi usabi 'ixun nuibakin uin kara bana kuakinma ñu 'atima 'ai 'ëmi 'uchaia akama mëníoxunti 'ain; 'aínbi kana usashi ënkinma axa 'uchakë uni 'atima oti 'ain, usakin

'anan kana aín papa 'uchakë kupínribi aín bakë bëchikëkama 'imainun aín babakama 'ianan aín bëchikënen bëchikënean bakë bëchikapëkamaribi 'atima oti 'ain. ⁸Ësakin kakëxun kuati bënëtishi tsóbukin aín bëmánanën me tikai 'ikin ka Moisésnën Nukën 'Ibu rabikin, ⁹ësakin kakëxa:

—¡'Ën 'Ibu! ¡'Ën 'Ibu! Aséribi nu nuibati kamina nu kuankëbë nubë kuanti 'ain. Ënë unikaman ka aséribi aín sinan iruarakin bana kuakëma 'ikën, 'aínbi kamina nux mimi 'uchakë a tërënkin minan 'inun nu 'imiti 'ain.

**Diosan këñutimokin
achúshi ñu Israel uni
kamabëtan mënio bana**

(Dt 7.1-5)

¹⁰Nukën 'Ibun ka amiribishi Moisés kakëxa:

—Bërí mi kamainun kamina kuati 'ain, mi 'imainun min aintsikamabëtan kana achúshi ñu 'ain. 'Anan kana bëtsi menu tsókë unikamanbia 'ama ñu upíra 'ati 'ain, 'aia ka axa mitsu rapasu tsókë unikamanribi 'ën mitsunu ñu upíra unin iskëma ñu 'aia isti 'ikën. ¹¹'Ën kakësokinmi bërí mitsun 'akëbëtan kana mitsun ismainunbi anumi tsóti kuankanti me anu 'ikë unikama kuantanun chikínti 'ain, ax ka amorreos, cananeos, hititas, ferezeos, heveos 'imainun jebuseos unikama a 'ikën. ¹²A menu atsínxun kamina a unikaman mitsubëtan ñu 'akatsikixun ubíokin kakëxunbi 'atima

'ain, atun 'akë ñu 'atima 'aimi atux 'ikësaribiti 'uchatima kupín. ¹³Usai atubë 'ikinma kamina añu ñubi 'aíma 'itánun mitsun ira atúan a rabikë maxá 'imainun i upíra akama këñuti 'ain. ¹⁴Usa 'ain kamina bëtsi dios rabitima 'ain, 'ëx kana mitsun 'Ibu an ñu 'atima 'aisama okin mitsu bërúankë a 'ain. 'Ën anëx ka Dios an ñu 'atima 'aisama okin bërúankë a 'ikën. ¹⁵A menu atsinia anu 'ikë unikaman mitsubëtan ñu 'akatsikixun kakëxunbi kamina 'akantima 'ain, usakin kakima mitsun atubëtan 'akëxunbi ka mitsu atun dios rabikin pitia 'akë 'imainun a 'inántia 'akë ñukama 'akinkin mitsu 'uchamiti 'ikën, ¹⁶usokin 'akima ka atun 'ini bëchikë xanukama mitsun bëchikë bëbu aín xanu 'inun 'inánti 'ikën, 'inánkëxun atun rabikë aín dios aribi rabi ka mitsun bëchikëkama 'ëmi 'uchati 'ikën. ¹⁷Uinsaranbi kamina mitsun manë charoxun unisa okin 'atankëxun a rabitima 'ain.

**Achúshi baritia inúkëtibi
Israel unibunën fiesta a bana**
(Ex 23.14-19; Dt 16.1-17)

¹⁸Anun chamiti ñu këñuma 'akë pán piti fiesta kamina 'ati 'ain, 'ën mi kakësabiokin 'akin kamina anun chamiti ñukëñunma 'akë pán mapai achúshi 'imainun rabé nëtë 'imikin piti 'ain. Anunmi Egipto menuax chikía bari a 'uxë 'iruté-kënkë anun kamina a sinánkin fiesta 'ati 'ain. ¹⁹Kamabi mitsun rëkuén bakë bëchikë bëbukamax

ka 'ënan 'iti 'ikën, 'imainun ka mitsun vaca, oveja, 'imainun cabrakama aín rëkuén tuá aín bënëkamaxribi 'ënan 'iti 'ikën. ²⁰'Aínbi kamina burro xanúan rëkuéonkin tuákë axa aín bënë 'ain, a 'inankinma carneronën tuá achúshi 'inánkin cabranën tuá a 'inántima 'ain. Usa 'ain kamina añubi 'inánkima burron tuá aín tëxanu têtsëkaxun rëtëti 'ain, usaribi okin kamina mitsun rëkuén bakë bëchikëkama 'inankinma 'ë 'inai-shiti nankë a uinu kara nanti 'ikë anu nanxunti 'ain. Uíxbi ka 'ë rabi ñu bëíma 'utima 'ikën. ²¹Mitsun kamina mapai achúshi 'imainun achúshi nëtë 'imikin ñu mëëti 'ain, 'aínbi kamina achúshi nëtë 'iruté-kënkë anun tantiti 'ain, a nëtën mitsun ñu 'apákë aín bimi bianan ñu mëëti 'aínbi kamina a nëtën 'atima 'ain. ²²Kamina mapai achúshi 'imainun achúshi nëtë a sinánkin anumi mitsun ñu 'apákë ax pain bimikë bikë aín fiesta 'ianan, a baritian mi mitsun trigo bimi bikin sënëonkë a 'iti 'ikë kixun ka Diosan kakëxa. ²³Kamabi unikamax ka achúshi baritia 'ikëtibi, rabé 'imainun achúshiti 'ë rabinux timéti 'ikën, 'ëx kana Israel unikaman 'Ibu 'ain. ²⁴'Ën kana mitsun ismainunbi anumi kuan-kanti menu 'ikë bëtsi unikama chikínti 'ain, chikínxun kana a me mitsunan 'inun 'inánti 'ain. Usa 'ain ka uinu 'ikë unínbi mitsun me bikatsi 'itima 'ikën, anuxun kamina achúshi baritia 'ikëtibi 'ë rabé 'imainun achúshi okin rabiti 'ain.

²⁵Ñuina rêtankëxun xarokin kamina aín imi këñun 'atima 'ain, 'imainun kamina pán anun chamiti ñukëñun 'akë aribi 'atima 'ain, 'ianan ka Pascua nètë inúkin ñuina nami xarokë ax pëkarakëbëtan 'anuxun nankë 'itima 'ikën. ²⁶Mitsun ñu 'apákë ax pain bimikë aín bimi upírabu bitankëxun kamina anuxun 'ë rabiti xubusokin 'akë anu uanti 'ain. 'Anan kamina cabranën tuá aín bënë rêtankëxun aín titan xuma bixun anun 'arutima 'ain.

**Moisésnën ax kikësabi
oi 'iti bana kuënëo**

²⁷Usa 'ain ka Nukën 'Ibun Moisés ësakin kakëxa: Ënë banakama kamina kuënëoti 'ain, ax ka achúshi ñu këñutima okin mi 'imainun israel unikamabëtan 'akë ñui kikë bana a 'ikën. ²⁸Usa 'ain ka Nukën 'Ibubë Moisés cuarenta nètë 'imainun cuarenta imé aín bashi Sinaí kakë anu bërúakëxa anuxun ka añubi pima 'ianan xëama 'ikën. Anu 'ixun ka maxá pará anu këñutima okin ñuikë bana, mapai rabëbëtan sënën 'itánun kuënëokëxa.

**Moisés Diosbë banatankëx
aín bashi Sinaí kakë anuax
taramëbutëkëan ñuikë bana**

²⁹Usakin 'atankëx ka aín bashi Sinaí kakë anuax Moisés taramëbuakëxa, anua usai 'iti bana maxá pará rabënu kuënëokë a bëi ka uakëxa, usai anuax ukinbi ka Moisésnën Nukën 'Ibubë banakë 'aian ain bëmánan

chabáchabákikë 'ikëbi 'unánma 'ikën. ³⁰Usai aín bëmánan chabáchabákikë 'aish aia Moisés iskin ka Aarón 'imainun Israel unikaman ami rakuékin Moisés 'urama oma 'ikën. ³¹Usai 'ia ka Moisésnën Aarón 'imainun Israel unikaman kushibu abë bananua unun kixun kuëankëxa, kuënkëxa anu ukëbë ka Moisés atubë banakëxa. ³²Atubë pain banakë basiramashi ka Israel unikamaxribi anu rikiankëxa, rikiania ka Moisésnën usai 'iti banakama aín bashinuxun Nukën 'Ibun kakëkama ñuixunkin kakëxa. ³³Usakin atu bana ñuixuni sënënishishi ka Moisés chupa achúshitan bëmápuküakëxa.

³⁴Uínsaran kara anuaxa Nukën 'Ibubë banati xubusa okin chupa 'akë anu atsinia, a nètën ishi ka Moisés anúan bëmápukükë chupa bëókiakëxa anúan ax chikitëkënti 'itámainun. Usai 'itankëxun ka Moisésnën usakin atu kanun Nukën 'Ibun kakë banakama Israel unikama ñuixuankëxa. ³⁵Aínbi ka Israel unikaman Moisésnën bëmánan ichutia isakëxa, iskëbë ka Moisés aín bëmánan chabákikëbë amiribishishi chupan bëmápuküakëxa, anúan Nukën 'Ibubë banai atsintëkënti nètë 'itámainun.

**Anuax Nukën 'Ibubë
mërananti xubu ñuikë bana**

40 ¹⁶Uisakin kara Nukën 'Ibun kaia usakinbi ka kamabi ñu Moisésnën 'akëxa. ¹⁷Anúan Egipto menuax chikíké achúshi bari këñutankëxa rabë

bari 'inux 'irukë a 'uxë achúshi nëtë 'ikëbëtan ka anuax Diosbë banati xubu chukúma 'akankëxa. ¹⁸Usa 'ain ka Moisés 'imainun Israel unikaman Diosan kakësabiokin anuax abë banati 'akin, ami puruti i kamapain nitsintankëxun, aín 'irakanti akamaribi 'atankëxun aín ikamaribi puruakëxa, ¹⁹purutan-këxun ka chupasa okían 'akë anun aín manámi mapuakëxa, aín namë-kama axa mapukë 'itánun, usakin Nukën 'Ibun 'anun kakësabiokin ka anuax abë banati 'akëxa.

²⁰⁻²¹Usakin akamapain sënëon-tankëxun ka Moisésnën ax kikësabi oi 'iti bana kuënëokë maxá pará rabé a bunántisa kurin ratakakakë mëu 'aruakëxa; 'arutankëxun ka bunántisa kurin ratakakakë aín ñaruantikama 'akëxa, 'imainun ka aín maputiribi 'atankëxun xubu chatani aín kata upíira a 'ukëmëu uankëxa; uanxun ka chuparibi bunántisa kurin ratakakakë axa 'ukëmëu 'inun nëbëtsin amo rabé 'itanun bëarakin bëpankëxa; Nukën 'Ibun usakin 'anun kakësabiokin ka 'akëxa.

²²'Atankëxun ka anuax Nukën 'Ibubë mërananti xubu chukúma okin 'akë anu pain atsínti anu mesa achúshi nankëxa ax ka aín tsipumiú chupa bëpankë a 'uri nankë 'iakëxa. ²³Anu ka pán Diosan ka nun piti cha 'inania kixun 'unántiokin nankëxa, usakin 'anúan Nukën 'Ibun kakësabiokin.

²⁴'Atankëxun ka anu pain atsínti anu tirí nanti xubusa okían 'akë 'ukëmëu anua mesa nankë a

bëtánain aua bari urukë upíira kakë anu nankëxa, ²⁵'atankëxun ka anupain atsínti anu tirícha kurin 'akë, axa siete lamparínñu 'ikëa nanti xubusa okían 'akë 'ukëmëu anua mesa nankë a bëtanain aua bari urukë upí kakë anu nankëxa. ²⁶'Atankëxun ka kuri 'akë anuxun sanuira ñu xaroti aribi xubusa okin 'akë 'ukëmëu kata itsi, upíira kakë chupan bëpankë anu nankëxa, ²⁷anuxun ka tsëpasa ro sanuira xarokëxa, Nukën 'Ibun 'anun kakësabiokin.

²⁸Usakin 'atankëxun ka Moisésnën anun upíira kakë anu atsínkiantinu chupa an bëpanti tékëre kamiakëxa; ²⁹'amianan ka anuxun ñuina xarotia 'amikë manë uxua 'akë aribi, anun xubusa okin 'akë upíira upí kakë anun atsínkianti aín xëkuë 'urama ëman nankëxa, anuxun ka ñuina xaronan ñu bimí upíirabu xarokëxa Nukën 'Ibun usakin 'anun kakësabiokin.

³⁰Usakin 'amianan ka ëman anuxun ñuina xarotia 'amikë manë uxua chookin 'akë aribi anun xubusa okin 'akë upíira kakë anu atsínkianti aín xëkuë 'urama nankëxa, nanxun ka anun mëchukatí 'umpax anu buákakëxa. ³¹Anua ka Moisés, Aarón 'imainun aín bakë bëchikékaman anun mëchukanan tachukatí 'umpax biakëxa. ³²Anun ka uínsaran kara xubusa okían 'akë anu atsímianan, anuxun ñuina xaroti 'akë a 'urama oia anun ka 'umpax a bitankëx chukakëxa, usaía 'inun Nukën 'Ibun Moisés kakësabi oi.

³³Usokin pain kamabi 'amitan-këxun ka Moisésnën xubusa okin 'akë a 'imainun, anuxun ñuina xara otia 'akë rapasu me mëníokë a chupan buinarakin anun atsin-tinu 'ikë a bëararákëxa.

**Xubusa okin chupa 'akë ain
kaxunu kuin 'ia bana**

(Nm 9.15-23)

Usokin ka Moisésnën xubusokin anua Diosbë banati a këñuakëxa, ³⁴këñúké ka kuinan xubusa okin chupa 'akë anu 'ibúkin mapu-mainun ka Nukën 'Ibun kushin 'ain namë anu ichúkin tsitsiara-këxa. ³⁵Usakian xubusa okin 'akëa anu 'ibúti tsóbukin kuinan mapukë 'ain ka, Moisés anu atsíama 'ikën, Nukën 'Ibun kushian aín namë upí kakë a tsitsiarakë 'ain.

³⁶Usai xubusa okin chupa 'akë anu, 'ibútankëx kuin manámi niruia iskin ka Israel unikaman xubusa okían chupa chukúmokin atux anu 'iti 'akë a mëníobiani anua 'ikë anuax kuankëxa, ³⁷'aínbi ka uinu kara kuin nirakëtia anu nirakëtan-këxun kuin nirukëmapain 'ain, Israel unikamanribi atux anu 'ikë anuax kuanuxun kuin niruiapain kainkin anua 'ikë a mëníomapan 'ikën. ³⁸Munu 'ikiania Israel unikama kuankëbë ka xubusa okin 'akë aín manámia kamabi nëtën kuin 'ibútia isakëxa, 'imainun ka kamabi iméribi kuin 'ibúkë anu tirí chaiira atux anu 'ikë abi pékai mërakëxa, usakin ka Nukën 'Ibun Israel unikama 'akiankëxa anuishi.